

Wat er gezegd wordt

„Het uitgemergelde Indië heeft recht op haar arbeid“.

(De minister van Overzeese Gebieden in zijn radio-rede van 5 October 1945).

„Nederland mist voldoende eigen machtsmiddelen en grondstoffen en moet buiten zijn grenzen aanvullende waarborgen voor veiligheid en ruilverkeer zoeken“.

(Handelsblad van 5 October 1945).

„De laatste dagen zijn fabrieken en werkplaatsen door Indonesische arbeiders bezet in naam van de Arbeiderspartij, die zij hebben gevormd“.

(Handelsblad van 6 October 1945).

„United Press meldt uit Londen, dat reeds 3500 man Nederlandse troepen naar Ned.-Indië zijn vertrokken en dat er de volgende week nog 4000 zullen volgen“.

(Handelsblad van 6 October 1945).

„Ten aanzien van de gezagshandhaving en de gezagserkenning kan niet gemarchandeerd worden. Overheid is overheid en rebel is rebel. De tegenstelling tussen die twee kan slechts door volledige onderwerping van den laatste worden opgeheven. Daar moet het Nederlandse bewind zich volstrekt aan houden. Daarna kan het gesprek, kan de rondetafel conferentie beginnen. Maar eerder niet.“

(Trouw van 1 October 1945).

„Ik weet, dat geen politieke eenheid en verbondenheid op den duur kunnen blijven bestaan, die niet gedragen worden door de vrijwillige aanvaarding en de trouw van de overgrote meerderheid der burgerij“.

(De koningin in haar radiorede van 7 December 1942).

De „Daily Herald“ waarschuwt, dat „de wereld met open ogen op een nieuwe oorlog afsteven“.

AUSTRALIE ARRESTEERT

De Australische regering heeft bevel gegeven de Indonesische zeelieden die weigeren uit te varen te arresteren, aldus een Reuterbericht uit Canberra. Calwell, de Australische minister van immigratie, heeft een onderhoud gehad met Nederlandse autoriteiten, waarin tot deze maatregel werd besloten. Het verzoek van Indonesische burgers en soldaten aan de Australische regering, hun in de gelegenheid te stellen zich naar Java te begeven, werd afgewezen. De Australische vakbonden hebben hierop een resolutie aangenomen, waarin de Australische regering verzocht wordt van de Britse autoriteiten te eisen dat zij hun interventie in de Indonesische kwestie staken.

(De Waarheid, 6 October 1945).

Het Septembernummer van MAANDBLAD „Spartacus“ kan eerst eind dezer week verzonden worden. Wij doen ons best, door een sneller verschijnen der volgende nummers, of door een dubbelnummer, de schade in te halen.

Red. Maandblad.

SPARTACUS

Opgaat als vaste lezer of abonné

Ondergetekende _____
wonende te _____
straat _____

geeft zich hiermede op als:

*vaste lezer (à 15 cent per week) op het weekblad Spartacus.

*maand abonné op het weekblad à f. 0.65 per maand.

*kwartaal abonné op het weekblad à f. 1.95 per kwartaal.

*vaste lezer (per nummer) op het maandblad Spartacus à f. 0.35 per nummer.

*kwartaal abonné op het maandblad à f. 1.05 per kwartaal.

Handtekening _____

*Doorhalen wat niet verlangd wordt. Duidelijk ingevuld afgeven aan de colporteurs of te zenden aan het adres: Uitgeverij De Vlam, Utrechtsestraat 44, Amsterdam-C. De abonnementen moeten bij vooruitbetaling worden voldaan.

Antwerpse havenstaking

Uit België ontvingen we nummer 1 van het maandblad „Arbeiderswil“, het orgaan van de politieke formatie in België, die zich ook Communistenbond Spartacus heeft genoemd. In dit nummer vinden we een beschrijving van een havenstaking in Antwerpen. De staking brak uit op Woensdag 22 Aug. 'smiddags om half drie, waarbij de aanleiding in hoofdzaak lag in het aankomen van schepen uit Rotterdam en uit Gent, waar toen ook een havenstaking plaats vond. Feitelijk ging het dus om een solidariteitsstaking, omdat de Antwerpse havenarbeiders niet het werk van hun collega's in Rotterdam en Gent wensten over te nemen.

Direct bij het uitbreken van de staking werd een voorlopig stakingscomité benoemd als directe tegenwoordiging van de arbeiders. Maar het lag niet in de bedoeling, dat dit comité ook de leiding van de staking zou houden. De havenwerkers verlangden, dat de vakverenigingsleiders de staking zouden erkennen en dat deze de leiding er van op zich zouden nemen. Ze hebben alle pogingen daartoe in het werk gesteld, wat hun natuurlijk niet is gelukt. Op Donderdagochtend 10 uur kwamen de stakers in massa-bijeenkomst bijeen en ze stuurden een delegatie naar de vakbonden, met de uitdrukkelijke wens, dat enigen van het bestuur zouden komen, om de leiding van het conflict in handen te nemen en de besprekingen met de ondernemers te openen. De havenwerkers konden echter lang wachten, maar hun wachten werd ten slotte toch beloond. Om half een verschenen een paar vakbondleiders, maar ze verklaarden, zich niet met de zaak te bemoeien, vóór het werk was hervat. De stakers gingen daar echter niet op in en eisten toen, dat eerst een algemene vergadering belegd zou worden, en dat de bondsbesturen in ieder geval besprekingen zouden openen met het comité uit de arbeiders. Aan beide verlangens werd tegemoet gekomen, waarschijnlijk alleen onder de druk van de massa-bijeenkomst. Want de heren hebben geen van de beide beloften nagekomen.

De bijeenkomst van de vakbondleiders met het arbeiderscomité zou Donderdagavond om 7 uur gehouden worden, de algemene vergadering op Vrijdagmorgen om half elf. Toen het arbeiderscomité zich 's avonds echter meldde, waren de besturen de hun afspraak zeker vergeten, tenminste, ze weigerden een onderhoud. Voor de vergadering van Vrijdag was een opkomst van 10 tot 12000 man, maar de bestuurders kwamen niet. Alleen kwam het bericht, dat de Bondsbesturen Zaterdag om half twaalf zouden spreken. Dit gebeurde inderdaad, maar... over de radio. Onder deze verhoudingen dorsten de stakers niet voort te gaan en ze besloten tot opheffing van de staking.

Uit dit verloop zien we, dat de positie van de vakverenigingen in België een andere is dan die in Nederland. In Nederland denkt feitelijk geen arbeider er aan, de oude vakverenigingen te hulp te roepen, indien een conflict is uitgebroken. Hier protesteren de stakers er juist tegen, dat al dat soort lieden zich met arbeidsconflicten bemoeien. Deze afkeer van de oude bonden uit zich in Nederland dan ook hierin, dat de oude bonden nauwelijks nog leden krijgen. Tenminste in het Noorden en het Westen. Hoe het in dit opzicht met België staat, weten we niet. Maar we krijgen de indruk, dat de meerderheid weer tot de oude bonden is toegetreden.

Daarmee is de toestand nu geworden, zoals die in Nederland vóór de oorlog was en zoals die feitelijk ook in België al in die tijd bestond. Deze toestand was, dat de arbeiders eerst probeerden hun vakorganisaties tot een staking te bewegen. Dat lukte natuurlijk niet en dan gingen de arbeiders zelfstandig in de strijd, waarbij ze trachten de besturen de leiding op te dringen. Deze gingen daar dan dikwijls op in, om niet alle invloed op de arbeiders te verliezen, of om het conflict zo snel mogelijk te kunnen breken.

Het blijkt wel, dat de Antwerpse havenwerkers nog niet genoeg leergeld betaald hebben. Het zich in de tegenwoordige tijd nog wenden tot de oude vakbonden is een tekort aan klasse-inzicht, dat zo snel mogelijk ingehaald moet worden.

Het blad „Arbeiderswil“ legt in het bijzonder de vinger op de klasse-vriendelijke rol, die de vakbonden in dit conflict speelden. Natuurlijk terecht. Maar kan men die bonden daarvan eigenlijk een verwijt maken? Je kunt een vloot niet verwijten, dat hij je bijt. Je moet hem knappen. De taak van de vakbonden in de tegenwoordige tijd is nu eenmaal de bezittende klasse bij de opbouw der kapitalistische orde te helpen. Daarom moet het zwaartepunt van onze propaganda veel meer vallen op het opheffen van eigen tekortkomingen, op het verdiepen van eigen inzicht als klasse. Het is eenvoudig onzin, vakbonden van de noodzaak van arbeidersstrijd te willen overtuigen.

We moeten leren, de strijd buiten hen om te voeren en we zullen daarbij in de toekomst nog moeite genoeg hebben, om die lui van het lijf te houden.

Abonneert U op ons blad

Internaciaj komunikoj

Gekamaradoj, La angulo de la 15a de Sept. trovis rosonon en ĉiuj kompasdirektoj Pluvig kartojn kaj leterojn en Zandijk el la tuta mondo, pardonu „lando“, sed tio baldaŭ estos mondo, ĉar kelkaj k-doĵ anoncis, ke ili sendis la artikoleton al Svedio, Anglio kaj Portugalio, eĉ plendis iu, ke li nur havas unu ekzemplon. Pro tio ni decidis eldoni propagandanonokartojn, sed pri tio poste pli.

Estas ĝojiga ke „Spartakus“ estas tiom disvastigita inter la geesperantistoj. De la plej grandaj lokoj, kiel Amsterdam, Hago k.t.p. (precipe la Hagaj k-doĵ distingigas en la aktiveco) ĝis la plej malgrandaj lokoj kiel ekz. Vyhuizen envenis simpatiatestoj. Kelkaj gek-doĵ skribis, ke ili „Klasbatalo“n jam konis antaŭ la milito, „ĝi estas leginda“ skribis k-do v. R. Estas vere, sed la nova eldono devos esti pli leginda, pli universala, vere tutmonda gazeto, tion ni povos atingi per la kunlaborado de ĉiuj interesigantoj en la tuta mondo, do propagandu K.b. inter viaj gekorrespondantoj.

Unu el la plej gravaj malhelpoj estas la manko je mono. Ni ne volas almozpeti, sed ni volas organizi (ne en la german-militista senco) kason. Provisore dumaniere. Unue. Ni fondun grupon de klasbatalantoj en la kadro de S.A.T. Tiuj klasbatalantoj kotizas iom da mono por la propagando kaj reapero de K.b. Tie, kie estas sufiĉe da anoj oni formu „klasbatalantan klubon“ kaj aranĝu aferojn, pagojn k.t.p. kune kaj memstaraj gek-doĵ pagu lau pove, Tiujn kiuj jam sendis simpatiateston, ni am notis kaj kalkulas kiel la unuaj anoj. La dua maniero estas la jam nomitaj kartoj. Por pli faĉligi la propagandon eksterlande, ni volas presigi kartojn kun alvokon kaj anoncilon kiel ano de la ĵus pritraktita grupo kaj kiel abononto de k.b. Tiuj kartoj ni distribuos senpage, sed ni petos al ĉiu kiu ricevos ĝin, pagi ion por ebligti la reapero de K.b. Al ĉiu, kiun ni jam notis, ni sendos kelkajn ekzemplerojn, tiu, kiu ankaŭ ŝatas kunlabori anoncos ĝin kaj ricevos kelkajn kartojn, se iu povos uzi pli da ekzempleroj, tin mendu novan kvanton, Sendu al ĉiu de vi konata esp. isto tian propagandilon!

Kiam K.b. reaperos? Ni ankoraŭ ne povas diri tion, sed ni klopodas reaprigi ĝin kiel eble plej baldaŭ, ni nomu provisore Jan. 1946. Gekamaradoj eklaboru, sendu jam nun artikoletojn, kiuj, laŭ vi, taŭgas por la nova eldono. Ni ĉi tie povos elekti la plej taŭgajn. Traduku kaj verku, sed ne forgesu sendi la nepre bezonan materialon por konstrui „monon“.

Informpetojn, proponojn, aliĝojn, abonojn kotizojn, artikolojn k.t.p. ĉion ni atendas al la provizora adreso Ben Dudink, Ysbaan, Zandijk.

Hoe bestaat het!

Wij lezen in „Trouw“:

BOEREN EISEN EEN HOGERE MELKPRIJS.

Zij dreigen met staking.

Op een te Utrecht gehouden vergadering van de R.K. boeren- en tuindersbond werd de eis gesteld, dat de melkprijs belangrijk zal worden verhoogd. Voorts werd aangedrongen op vrijheid tot het houden van zeugen en op afschaffing van de verplichte zware vee-levering, aldus lezen we in U.K.D.

Opheffing werd gevraagd over de plannen van de regering om een heffing te leggen van 80% op de normale vermogensaanwas gedurende de oorlogsjaren, waardoor, zoo werd verklaard, de boeren weer opnieuw zullen worden teruggebracht tot de armoede, die tengevolge van de crisis-omstandigheden hun deel was.

Er werd zelfs gedreigd met stopzetting der levering per half October of algehele ongehoorzaamheid aan overheids-voorschriften met ingang van diezelfde datum.

En geen daverend hoofdartikel over zoveel rebelse revolutionaire opstandigheid? Geen beroep op het „wettig gezag“ dat zich met strenge en harde middelen zal weten te handhaven?

Die arme boeren ook met hun lege linnenkast en die zo zuur verdiende vermogens-aanwas.

20 October 1945

Prijs 15 cent

5e Jaargang - No. 42

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS“

Redacteur:
TJEERD WOODSTRA
Adm.: Uitgeverij „De Vlam“ - Amsterdam

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Adres red. en adm. Utrechtsestraat 44
Postgto 303817 ten name van
Meyrouw J. C. J. Mentel Raapje beiden te
Amsterdam

DE GROTE STAKING

„O, slaven van Holland, hebt gij ons geen woord te zeggen, durft gij ons geen groot te geven, als wij staken tegen uw meesters?“

In het reuzenbedrijf, dat door het Nederlandse kapitaal nu eens „onze Indische Archipel“, en dan weer „Ons Insulinde“ of „Nederlands-Indië“ of „onze Overzeese Gebiedsdelen“ genoemd wordt, is de grote staking uitgebroken.

Uit dit bedrijf hebben de Nederlandse kapitalisten ontzaglijke winsten, dividenden, tan-

tiëmes en fantasie-salarissen getrokken en voor een deel weer als kapitaal belegd. De Nederlandse beleggingen worden op ettelijke miljarden geschat, die weer een hoge winst jaarlijks afwierpen, want de miljoenen werkers kostten weinig aan lonen en onderhoud. Enige stuivers per man en per dag, en soms minder.

En hoewel die werkers vele goede dingen voortbrachten aan voedsel en kleding en huizen en grondstoffen, hoewel zij alles voortbrachten door hun arbeid, stierven zij bij duizenden van gebrek en aan ziekten en door de honger en soms werden er enigen doodgeslagen. Zo ging het driehonderd jaar. En het kon driehonderd jaar zo gaan, want al waren de werkers vele, de eigenaars onderhielden van een klein deel hunner winsten een goedgewapende bedrijfspolitie in hun reuzenbedrijf, en de werkers hadden geen wapens en geen organisatie en zo zij die probeerden te krijgen, was hun vonnis geveld. Wij weten uit de ondervinding van de laatste vijf jaren iets van wat dat betekent. Dat duurde daar driehonderd jaar.

Toen werd die bedrijfspolitie door de Japane concurrent er uitgeslagen. En nu, na enige jaren, moet ook deze het veld ruimen, en hoewel de oude eigenaars een dringend beroep doen op de overgebleven bedrijfspolitie van de Japane concurrent, om de miljoenen werkers in dat reuzenbedrijf er zolang onder te houden tot de vroegere bedrijfspolitie der Hollandse eigenaars weer aanwezig is, de Japanners willen en kunnen dat niet. De staking grijpt dóór in het hele reuzenbedrijf, de miljoenen werkers nemen de grond die hun ontstolen is, en de fabrieken die zij hebben gebouwd, en de bomen die zij hebben geplant en zij willen leven van het werk hunner eigen handen.

Zij willen eindelijk leven. Niet meer werken en hongeren en sterven voor de aandeelhouders van het bedrijf, niet meer marcheren en hongeren en sterven onder de slagen van de bedrijfspolitie der aandeelhouders, niet meer mishandeld worden in de gevangenis of weggroten in de concentratiekampen van Nieuw-Guinea. Zij willen werken en leven van het werk hunner handen.

Zeventig miljoen mensen, in een van de reuzenbedrijven van het wereldkapitaal zijn hun grote staking begonnen, de grootste, sinds de Russische werkers hun staking in 1917 begonnen, tegen de bloedige tsaristische eigenaars van de Russische grond en de Russische mensen.

En ook is begonnen de grootste actie die sinds 1917 door de eigenaars is gevoerd, om de staking in hun reuzenbedrijf te breken en in bloed te smoren.

In de raad der ministers heeft de stem van de Olietrust niet ontbroken, noch die der Indische Mijneigenaars, noch die der Scheepvaart-, der Suiker-, Koffie-, Rubber-, Thee-, Tabak-, Rijst- en Margarine-belangen. Noch die der Banken. De dode documenten van de miljoenen-leningen der Amerikaanse Banken waren welsprekender dan de levende monden van de rubber- en tin-proleten, die voor die leningen verpand zijn. Ministers zijn naar Londen gevlogen, naar de „socialistische“, regerende zaakwaarnemers van het bevriende, maar misschien hebzuchtige, Engelse kapitaal. En de bommen worden onder de vleugels der bommenwerpers gehangen, „ge-

traine troepen" worden hals over kop ingescheept, en er zijn schoenen voor hen; de arbeiders, die gehoord hebben, dat er geen schoenen zijn, mogen denken wat ze willen. De munitie wordt geladen, de schepen zullen varen naar het reuzenbedrijf dat in staking is, de nieuwe bedrijfs politie aan boord. En een minister vindt woorden om zijn „afschuw" uit te drukken.

Afschuw van 300 jaar roof en moord? Afschuw over het lot van miljoenen mensen, die tot beneden het menselijk dragelijke zijn neergetrapt? Afschuw voor de moorden die staan te gebeuren, als pantservdivies en bommenwerpers hun pacificatie-middelen gebruiken, die de Abessijnse moordcampagne van Mussolini in de schaduw zullen stellen? Neen, neen, er zijn arbeiders in Brisbane en Sydney, op Nieuw-Zeeland en in Amerika, die de schepen der eigenaars niet willen laden met moordmiddelen tegen hun kamedraden, die de bedrijfs-politie niet willen vervoeren naar het stakende bedrijf, die het loon hebben versmaad, dat de tropen-millioenen hun boden voor klasseverraad.

Hên geldt de afschuw. Nôg niet de arbeiders van Nederland. Nôg liggen de schepen klaar — en arbeiders moeten ze varen, nôg liggen er leeg — en arbeiders moeten ze vullen. De schrijvers der eigenaars schrijven hun leugens neer, want er is goud in de zakken der meesters, maar zullen de arbeiders de leugens drukken tegen hun stakende klassenoten? Zullen de transport-arbeiders het moordtuig verslepen, zullen de metaalbewerkers het smeden en slijpen, tegen hun stakende klassenoten? Zullen de arbeiders werken tegen de arbeiders?

Ook in het reuzenbedrijf van het „moederland" heersen dezelfde eigenaars, ook hier beschikken zij over hun bedrijfspolitie. Een stem hier, een stem daar, de stem van enkelingen, wordt gauw gesmoord.

Maar de stem van de arbeiders in de bedrijven kan niet gesmoord worden. Wij zijn niet voor niets „in massa" daar samengebracht. Wij kunnen elkaar daar horen, begrijpen, wij kunnen samen bespreken wat de staking onzer makkers in Indonesië, de staking van de arbeiders die hen ondersteunen, betekenen. Wat het werk is dat wij doen: Voor wie? Waartoe?

In alle bedrijven moeten wij, arbeiders, bespreken, wat ons woord moet zijn tot de Indonesische werkers, wat ons te doen staat om de moordaanslag op „het zachtste volk ter wereld" te verhinderen, wat wij antwoorden op de roep van de slaven van Indonesië, wier meesters ook wij kennen. Hoor jij ze niet? „O, slaven van Holland, hebt gij ons geen woord te zeggen, durft gij ons geen groet te geven, als wij staken tegen uw meesters?"

De grote staking in het reuzenbedrijf van het Hollandse kapitaal in Indonesië is begonnen. Wij arbeiders in de bedrijven van het reuzenbedrijf dat het Hollandse kapitaal hier heeft, wij moeten weten wat we te doen en te laten hebben. Wij moeten dat bespreken in onze bedrijven, in bedrijfsvergaderingen, in arbeidersorde en georganiseerd, onder eigen leiding, moeten wij de onderdrukkingsplannen der kapitalisten doorkruisen:

Handen af van Indonesië!

Handen af van Indonesië

De onderdrukte en zolang uitgebuide Indonesische massa's, arbeiders en arme boeren zijn tegen hun koloniale meesters in opstand.

Arbeiders in Australië, Nieuw-Zeeland, India (Br.-Indië) en Indo-China hebben onmiddellijk door stakingen en demonstraties hun daadwerkelijke solidariteit betoond met hun klasse- en lotgenoten in Indonesië.

Het Nederlandse imperialisme spani al zijn krachten in, om de — door koloniale roofpolitiek verworven — buit vast te houden.

Het wil dit doen door vage beloften, door 'n beroep op 't wapengeweld van de grote imperialisten in Amerika en Engeland, met verkrachtig van de in het Atlantic Charter vastgelegde beloften, door het gebruiken van de aanwezige Japanse troepen, door het zenden van wapens, soldaten en het oude burgerlijke onderdrukkings-apparaat, naar Java.

Geen onderhandelingen met Soekarno, dien men beschuldigd met de Japanners gecollaboreerd te hebben, maar samenwerking met de Japanse imperialistische moordenaars, die duizenden Indonesiërs ombrachten, om de Indonesische Vrijheidsstrijd te breken.

Wij, arbeiders, moeten ons daar tegen verzetten. De zaak der Indonesische massa's, die vechten voor hun vrijheid en hun leven, is de zaak van alle uitgebuiten der wereld.

Het is ook onze zaak, de zaak der Nederlandse arbeiders. De Indonesische massa's staan in hun strijd tegenover dezelfde kapitaals-overheersing als wij, zij zijn met dezelfde leugens hun leven lang bedrogen, door dezelfde uitbuiters uitgeperst. Zij zijn met dezelfde middelen gekneveld en onderdrukt, waarmee de Duitse fascistien ons vijf jaar lang geterroriseerd hebben.

Zij strijden tegen dezelfde rechtsverkrachtig en rechteloosheid, die de Duitse fascistien over ons gebracht hebben. Wij moeten hun strijd steunen met alle krachten. Een nederlaag der Indonesische werkers zou een zware nederlaag zijn voor de gehele arbeidersklasse, ook voor de Nederlandse arbeiders.

Wij moeten in de bedrijven, in de havens, op de schepen, besluiten wat ons te doen staat. De arbeiders in Brisbane, Sydney en andere havens hebben het voorbeeld gegeven.

Wij moeten één arbeidersleus aanheffen: „Handen af van Indonesië". En die leus moet tot handelen worden, wij moeten het kapitaal beletten met wapens, met troepen, met rechtters en beulen, met gedrukte leugens in de kranten en gesproken leugens door de radio, het verzet van hun eeuwenlange slachtoffers, onze klassenoten, in bloed te smoren.

Arbeiders van Nederland, arbeiders van alle landen, organiseert de strijd. Voegt de daad bij het woord: „Handen af van Indonesië!"

ANTI-IMPERIALISTISCH STRIJD-COMITÉ.

Bij het Comité zijn de volgende organisaties aangesloten:

Indonesisch Strijd-Comité.
I.S.B.
„De Rode October".
Spartacus.

Woorden van een Onnozele (III)

Ik heb weer een beroerde week achter de rug, want nu mij een licht is opgegaan over de lagere en de hogere onnozelheid, (de L.O. en de H.O.), lees ik natuurlijk vlijtig alle mogelijke kranten om te zien, hoe het er met de onnozelheid in de wereld bijstaat. En ik kan niet anders zeggen dan: slechts! Onze kostbare wereldvoorraad L.O. wordt zienderogen kleiner. En inplaats van dat alle hogere onnozelen (de H.O.'s) de handen ineen slaan om de doodgewone onnozelheid weer op peil te brengen, gebruiken ze hun H.O. om een anderhans H.O. belachelijk te maken. Ze vertrouwen elkaar voor geen cent, en dat is niet zo erg, maar ze zeggen het ten aanhore van het onnozele publiek en op die manier ondermijnen ze de L.O. van de massa en daar moeten we het toch allemaal maar van hebben.

Stel je voor dat in de schouwburg telkens een toneelspeler opzij stapt en het publiek luidkeels toefluistert, dat de baard van de graaf is opgeplakt, dat de heldin (die nu al een half uur lang haar eer verdedigt), er met de regisseur en de kas vandoor wil, of dat de jongste held een breukband en een corset aan heeft — waar zou het dan heen moeten met onze Hogere Kunst? Welnu, iets dergelijks doen de Hogere Onnozelen elkaar iedere dag aan.

Minister Logemann (kijk, dat is al mis, die Javanen zijn, net als ik, met Zondagschoolboekjes en Bunyan's Christenreize en weinig eten grootgebracht en als ze zo'n minister-naam in 't Maleis vertalen wordt het zoiets als Orang Pembobong, de man die loog, en wat moeten zulke onnozele mensen op Java daar van denken? Was er geen Waarheid-mann of Goedhart of iets dergelijks voor dat baantje te vinden?) die minister dan zegt, dat Soekarno de Japanners wou gebruiken om in Indonesië baas te worden en Soekarno zegt, dat die minister de Japanners wil gebruiken om zijn stoel warm te houden tot hij er zelf op kan zitten.

Je zult misschien zeggen: „Nou dan zijn ze quit (kiet)!" Maar dat is niet zo, want nu gaan de Javanen, die door de Japanners geringscheld zijn, Soekarno meer op de vingers kijken en de arbeiders hier doen het de minister dito en daar gaat weer een stuk onnozelheid.

Trouwens, die hele gelijkberechtigings-politiek is zeer onbekwaam gevoerd. Veel te weinig H.O.!

In de oorlog, onder de Duitsers, kwamen ze ons vanuit Den Haag maar niet zo plompverloren op het lijf vallen met: „Je krijgt een half ons boter!", of suikerbieten of wat het dan was. Neen, ze zeiden eerst dat er goede vooruitzichten waren op boter en we waren blij, en dan dat het vaststond dat we boter zouden krijgen en we waren weer blij en dan dat we een bon voor boter moesten inleveren en we waren nog blijer, en dan dat we op een andere bon een half ons konden krijgen en we stonden in de rij en we waren al vier keer blij geweest vóór we nog een lik boter gezien hadden. Dat was nog eens uitsmeren, wat ze met die boter deden, dat was prima H.O. en ik hoop maar, dat ze die hoge piet, die op dat idee gekomen is, niet weggezuiverd hebben, want die hadden ze de gelijkberechtiging moeten laten behandelen, inplaats van het in 1942 die Indonesiërs ineens maar als een klont op het bord te kwakken en dan verder niets meer. De Engelsen hebben dat beter opgeknapt, die zijn al van de vorige wereldoorlog af hun Indiërs aan 't beloven, elke keer wat erbij en totnogtoe hebben ze niets weggegeven; ik zeg niet „met opzet", maar 't is toch maar knap.

Volgens de methode-Louwes, (zo heet die bonnen-specialist), zou ik het heel anders gedaan hebben, dan het nu gebeurd is. Ik zou eerst heel in 't algemeen over mensenrechten gesproken hebben, net als in 't

Atlantic Charter, daar konden ze dan van alles onder verstaan en 't verplicht tot niets en bovendien zaten ze toch onder de Japanners. En dan zou ik over democratische rechten gesproken hebben, ook heel in 't algemeen, net als hier de kranten. En een poosje later zou ik een Indonesische Advies-Commissie ingesteld hebben, net als hier die commissies voor de Nederlandse Illegale werkers. En eerst op 't laatst, als de Japanse macht kapseisde, zou ik met dat woord „gelijkberechtiging" voor den dag gekomen zijn en ik had er nog een woord aan toegevoegd, n.l. het woord „rijst"!

Ik weet wel, dat is een gevaarlijk woord, want die Indonesiërs beschouwen rijst en zulke dingen als iets om op te eten en ze zouden misschien zelfs onmatig véél rijst verwachten, wat natuurlijk fout is, want we hebben daar in Indonesië, volgens een Amerikaans rekenaar, meer dan vijfduizend miljoen gulden gestoken en daar is veel rijst eten heel slecht voor en laat die Amerikaan maar naar zijn eigen millionairs kijken, het gaat hem niets aan hoe wij aan die centen gekomen zijn.

En ik had van de winsten van die vijf en een kwart miljard (die Amerikaan berekent dat er per jaar 318 miljoen gulden naar Holland „vloeiende", goeie, gave, ouwe Colijngulden, maar waar bemoeit zo'n Amerikaan zich mee) ik had daarvan één keer 50 miljoen blijkes met een pond rijst gekocht, voor elke

Javaan, klein en groot, een pond en die had ik met een briefje „gelijkberechtiging" erop, met bommenwerpers over Java rondgestrooid. Dat had, strijktokgeld en benzine en alles gerekend, minder dan vijf miljoen gekost. Een torpedojager kost ons meer.

Zelfs een gewone onnozele kan begrijpen wat er dan gebeurd was. Die Indonesiërs zouden gedacht hebben dat gelijkberechtiging „rijst" betekende, net als hier, toen er blijkes met bacon uit de lucht gestrooid werden en wij dachten dat bevrijding en democratie betekenden.... ja, wat hebben we al niet gedacht!

Misschien had ik nog een pond gegeven, bij de intocht voor de toejuichingen en de rust en de orde en als alles voor elkaar was had ik een rijst-stop afgekondigd, net als hier de loon-stop, die we van de Duitsers overgenomen hebben. En ik zou het woord rottan veranderd hebben in gummistok, koeli-ordonnantie in „arbeits-Einsatz", exorbitante rechten in „sonder-massnahmen", poenale sanctie door „polizeilich Verfahren" en Di-goelkamp door „schutzhaft". Ze kennen daar toch geen Duits.

En ze zouden nog wel tot aan de volgende wereldoorlog in de rij gestaan hebben voor hun gelijkberechtiging en dan konden we wel weer verder zien.

MARXISME EN PSYCHOLOGIE

Reeds enige malen is er door onze lezers op aangedrongen, een opstel te wijden aan de psychologie. Want velen mensen op dit punt een tekort bij de marxisten te moeten vaststellen, doordat ze het zwaartepunt van hun beschouwingen in de economische ontwikkeling van de maatschappij zouden leggen. We zouden als marxisten veel te weinig aandacht schenken aan het willen, voelen en denken der mensen, aan de „innerlijke" krachten. Of wel: de marxisten zijn wel goede economen, maar ze zijn slechte psychologen. En op het handelen, denken en voelen van de mensen komt het toch in de eerste plaats aan. Daarom moet volgens hen het marxisme aangevuld worden met de psychologie.

We kunnen dit verwijt wel begrijpen, maar niet als juist erkennen. En niet, omdat we er niets bij willen leren, maar omdat het marxisme over de beste psychologische leer beschikt, die er op het ogenblik bestaat. Maar daarbij moet men natuurlijk wel bedenken, waarvoor men de kennis van het menselijke gemoedsleven wil gebruiken. De meeste soorten van psychologie handelen over de afzonderlijke individuen, over de karaktervorming in de afzonderlijke mensen. De individuele psychologie kan zich bijv. afvragen, hoe we eigen karakterfouten kunnen verbeteren, hoe zelfbewustheid en eigenwaarde kunnen worden aangekweekt, hoe het komt, dat meneer Pieterse aarts-reactie-nair is, terwijl zijn broer, die toch in dezelfde verhoudingen groot werd, tot revolutionair groeide. En nog honderd andere dingen meer. Het is duidelijk, dat we de waarde daarvan geenszins willen ontkennen, al wordt op dit gebied naar onze mening door de individuele psychologie nog niet veel gepresteerd.

Maar we moeten goed in het oog houden, dat het voor ons om deze dingen niet gaat. Waar het voor ons op aan komt, is geen individuele psychologie, doch sociale. Hoe ieder afzonderlijk voelt, denkt, handelt, interesseert ons niet zo zeer. Het gaat met de mensen zó, dat iedereen wil, voelt, denkt, handelt. Soms lopen de strevingen evenwijdig, soms botsen de „willen" op elkaar. Wat er als totaal-verschijnsel uit te voorschijn komt, is iets, dat niemand van de mensen afzonderlijk „wil". Iedereen „wil" en geen enkele „wil" wordt verwezenlijkt. Wat wij nu wensen, te onder-

zoeken, is niet de strevingen van ieder afzonderlijk, hoe belangrijk dat voor andere doeleinden ook moge zijn, maar wel wat er als totaal-verschijnsel te voorschijn komt. Want daarop komt het toch in werkelijkheid aan. Dat bepaalt de gang der geschiedenis.

Het deel van het marxisme, dat over het willen, voelen en denken van de mensen handelt, noemen we het historisch materialisme. Het hist. mat. is dus een stuk psychologie bij uitnemendheid. Echter geen individuele psychologie, doch sociale. Het is de enige psychologie, die werkelijk als wetenschap kan worden aangemerkt, omdat ze durft voorspellen, hoe het willen, voelen en denken van de mensen in het algemeen in de toekomst zal zijn. En welke andere psychologische leer durft zich aan de toekomstige geestelijke structuur van de mensen te wagen? Geen enkele.

Het historisch materialisme leert, dat onze geestelijke inhoud een maatschappelijk product is. Het spreken, denken, voelen en willen ontfangen we aan de maatschappij. Onze geestelijke inhoud geeft weer, hoe we onze maatschappelijke ervaringen verwerken, welke waarde deze voor ons hebben. Daarom moeten veranderingen in het maatschappelijk samenleven altijd veranderingen in willen en denken na zich slepen. En omdat die veranderingen niet voor alle mensen hetzelfde zijn, zijn de veranderingen ook niet voor iedereen hetzelfde. Maar uit de gang der geschiedenis hebben we geleerd, dat we ondanks alle verschil toch wel algemene lijnen kunnen vaststellen, waar de gedachterichtingen, de gevoelens en verlangens zich rondom bewegen. Dat is rondom de klassen. Daarom beweegt de geschiedenis zich op de klassen en is de geschiedenis de geschiedenis van klassenstrijden.

Wanneer we zeggen, dat onze psychologie de toekomstige geestelijke structuur van de mensen kan voorspellen, dan menen we nu reeds bewijzen te kunnen aanvoeren, die voor iedereen zichtbaar moeten zijn. Voor 25 jaar geleden was de ineenstorting van de sociaal-democratie en van de vakbeweging reeds duidelijk. Velen wilden toen proberen, die oude beweging weer op te lappen. Ze meenden de oude sociaal-democratie te kunnen revolutionairen door als „linker vleugel" propaganda te voeren, terwijl ze de vakbe-

weging wilden „revolutioneren" door de besturen te „veroveren". De marxisten voorspelden, dat dit op een fiasco moest uitlopen en dat een nieuwe strijdwijze van de arbeiders zou ontstaan, die buiten de officiële vakverenigingen om zou verlopen. De toen reeds hier en daar optredende „wilde" bewegingen werden door hen niet als „afwijkingen" gewaardeerd, maar als de toekomstige bewegingsvorm van de arbeidersmassa's. Het spreekt vanzelf, dat hiervoor een verandering in het willen, voelen en denken van de massa's noodzakelijk is. Alle grote bewegingen, die we tot nu toe hebben gezien, de grote massabewegingen in Frankrijk in 1936 en in Amerika in '36/'37, de kleinere bewegingen in Nederland, de grote bewegingen van tegenwoordig in Engeland en Amerika, ze verlopen allemaal buiten de officiële organisaties om, komen uit de massa's voort en worden in hoofdzaak door hen zelf geleid. Waar dat op den duur heengaat, hebben we in onze lectuur meermalen uiteengezet. Het vloeit alles samen in een groter maatschappelijk bewustzijn van de massa's, dat zich tegen de oude organisaties in ontwikkelt. Als verschijnsel is het een mooie bevestiging van de marxistische psychologie.

Het historische materialisme voorspelt een teruggang van de godsdienst binnen de massa's, die door zelfstandig klassehandelen gepreng worden. Een aparte anti-godsdienstige propaganda is daar niet voor nodig. De kwestie is, dat alle godsdiensten in de grond van de zaak individualistische leerstellingen zijn. De godsdiensten hebben wel oog voor de liefde voor de mensen, maar niet voor de mensheid. De gelukzaligheid is een aangelegenheid, die ieder afzonderlijk kan en moet verwerven. Ieder afzonderlijk moet met god in het reine komen. Voor de godsdiensten ligt de kwestie zó, dat het geluk en de zaligheid ten slotte een individuele aangelegenheid is.

Dit nu is echter in volkomen tegenstelling met de behoeften en de ontwikkelingswaarden van de mensen. We kunnen nu alleen tezamen iets worden en zijn. Het geluk van de mensen wordt duidelijk naar de collectiviteit verlegd. De collectiviteit niet óver de massa, maar van de massa, wordt het kostbaarste bezit voor maatschappelijke macht, voor collectieve en voor individuele geestelijke groei. Het geluk is geen individuele aangelegenheid meer. Daarom nemen de godsdiensten aan invloed af, naarmate de massa's zelf de eigen geestelijke groei in de hand nemen.

In dit verband is ook Rusland leerzaam. We weten, dat de kerken hier weer groter invloed gekregen hebben, dan ze voor enige jaren hadden. Twee dingen zijn hier mogelijk. Ten eerste kunnen de geregeers de kerk een grotere invloed toegekend hebben, omdat dit hun macht kan vrstevigen. Het is echter ook mogelijk, dat inderdaad de godsdienst onder de massa's een bredere voedingsbodem gaat vinden. Het is dan de uitdrukking van het teruggedrukken van de massa's uit het openbare leven. Het is de uitdrukking van het feit, dat de Russische staats-collectiviteiten geen collectiviteiten van de massa's zelf zijn, zodat anderen voor hen denken en besluiten. De massa's worden dan weer in een maatschappelijk proces geslingerd, dat buiten hun controle valt en andere machten beslissen. Ieder afzonderlijk moet maar weer zien van het leven te maken, wat er van te maken is. Het geluk wordt weer tot een individuele aangelegenheid en dus komt er weer ruimte voor de godsdienst.

We zijn dus van mening, dat het historische materialisme geen psychologische aanvulling van node heeft, omdat het zelf al psychologie is. Maar dat wil niet zeggen, dat op dit terrein niets meer te doen is. Integendeel. Wat we nu nodig hebben, is een duidelijke beschrijving van het ontstaan van de moraal, van het denken, van de ontwikkeling der

(Zie vervolg pag. 6)

Verzachtende Omstandigheden

Als een rechtbank te beslissen heeft over de misdaad van een mens, dan is hij naar de geldende rechtsopvatting verplicht, behalve de daad ook de dader te beoordelen. Ieder recht in zijn geschreven vorm kan niet alle mogelijkheden, die het leven meebrengt, omvatten. Dit geldt voor iedere structuur, het zal ook dan gelden, als de inhoud van het recht niet meer de verhoudingen en opvattingen van de minderheids-heerschappij vertegenwoordigt, maar die der samenleving van vrije en gelijke producenten. De wetgeefster, n.l. de heersende klasse, kan in haar wetboeken niet alle bijzondere verschijnselen, daden en verzuimen opnemen. Zij moet van algemene voorstellingen uitgaan en zich beperken tot voorbeelden. In de werkelijkheid van het alledaagsleven komen er mensen voor de rechtbank, die vaak zeer van elkaar verschillen, die, ook al behoren ze tot bepaalde maatschappelijke lagen, in hun doen en laten niet met dezelfde maat gemeten kunnen worden. Onder de maatschappelijke spanningen voltrekt het leven zich in al zijn bontheid van karakters, persoonlijke complicaties en oplossingen hiervan. En mensen rechten over mensen, leden van een klasse over hun eigen klassegenoten en over leden van een andere klasse. In de uitspraak van den rechter spreekt alles mee, wat hij als denkend en voelend mens, over de daad en de daders denkt, ook al bindt de wet hem aan een norm, die hij schuwt te doorbreken. In de bewegingsvrijheid, die de wet hem laat, is hij geneigd tot zachtheid of gestrengheid. Hoe scherper de klassentegenstellingen, des te geringer de vrijheid van den rechter, des te onduidelijker en starrer de opdracht, die de wetgevende heersersklasse den rechterlijken beambte geeft.

Wij konden gevallen, waarin rechters, aan wie in de vaststelling van de strafmaat deze kleine speelruimte gelaten was, hetzelfde geval de ene maal beoordeelden naar „verzachtende omstandigheden” en een ander maal naar „verzwarende omstandigheden”. Zo waren er rechters, die geneigd waren de dronkenschap van een vader, die zijn kinderen mishandelde, mild te beoordelen, terwijl in andere gevallen dronkenschap tot een verhoging van de strafmaat voerde. Gebrek aan normaal denkvermogen door rijkelijk alcoholgebruik kan, al naar de persoonlijke ervaring van den rechter, ten gunste of in het nadeel van de gedaagde spreken, behalve natuurlijk in die gevallen, waarin de wetgeefster nadrukkelijk dronkenschap als verzwarende omstandigheid aanmerkt, zoals het in vele landen bij dronken autobestuurders het geval is. Ook hoge heren gaan bij gelegenheid wandelen en wensen niet, door dronken chauffeurs overreden te worden.

In deze tijd horen we zeer veel van processen, waarin aan de vrije mening van de rechters ongebruikelijk veel speelruimte gelaten wordt. Al die processen, waarin oorlogsmisdadigers, landverraders en dergelijke veroordeeld worden, worden gehouden met, naar verhouding, grote ongebondenheid aan vastgestelde normen, ofschoon aanklacht, verdediging en veroordeling pogen, ze in het kader van de bestaande wetten te laten verlopen. Maar voor 't publiek hebben deze processen toch 'n ongewoon karakter. De gehele wereld leeft mee met de rechtszaak in Lüneburg.

Hier oordeelt 'n Britse krijgsraad over enige mannen en vrouwen, die als beambten van Duitse concentratiekampen direct verantwoordelijk waren voor het noodlot van talloze mensen uit bijna alle landen van Europa. Het gerecht procedeert volgens het recht der Britse krijgsmacht en de aanklacht handelt slechts over die daden, die tegen personen van geallieerde nationaliteit bedreven

werden. Het publiek vergeet dat en met recht. Er is bijna geen land in Europa, dat niet in deze kampen vertegenwoordigd was, er bestaat geen mens op de gehele wereld, die zich geen aanklager en rechter voelt in dit proces tegen de ambtelijke uitvoerders van een der afgrijzelijkste misdaden, waaraan zich de vervloekte dictatuur van het kapitaal ooit heeft schuldig gemaakt. En zo doorbreekt het medeleven der mensen in alle landen de normen en vormen, waaraan het rechterlijk optreden tegen deze mannen en vrouwen onderworpen is. Men vraagt zich af: Waarom dit proces, waarom de behandeling van deze razernij der mensvernietiging volgens een wetgeving, waarvan de grondleggers zulk 'n verschrikking niet vermoeden konden, laat staan konden invoeren in de bepalingen van hun rechtsorde?

Wij moeten bekennen, dat ons dit proces en bijna alle processen van deze soort, weinig doen. Wij moeten bekennen, dat we de begrijpelijke opwindende over de rede van de verdediger, majoor Winnwood, niet delen. Wij begrijpen de woede over het feit, dat hij den commandant van Bergen-Belsen en van de gaskamers van Auschwitz, poogt te verdedigen met de minachtelijke belediging, dat in de kampen het „schuim der midden-Europese ghetto's gezeten heeft”. Wij begrijpen de woede, maar wij moeten daarbij toch verklaren, dat niet deze majoor en zijn mandaat, ook niet de rechtbank, die zo'n verdediging toelaat, de juiste adressen zijn, waartegen zich de verontwaardiging te richten heeft. Protesten tegen de infaamheid, waarmee de vergasten en neergeschoten door een klasgenoot van Himmler in Brits majoor-uniform nog na hun dood beschimp worden,

In een school in Lüneburg wordt het vertoond. Een spel in vervolgen. Verslagen en foto's van de hoofdspelers zijn in iedere krant te vinden. Woord en weerwoord van rechters en gedaagden, vragen en antwoorden van advocaten en getuigen. Soms maken de heren en dames een ritje naar het kamp Belsen, gevolgd door een rode kruis-auto met dokter en verpleegsters, teneinde de zorg voor het lichamelijke welzijn der medespelers niet te verwaarlozen. Soms wordt een film vertoond, om de spelers te overtuigen, — als ze het soms vergeten mochten zijn — dat het Engelse leger toch inderdaad 10.000 lijken vond; om hen te laten zien, dat de „overlevenden” toch werkelijk skeletten waren, van wie enkel het hart nog klopte. Een eerbaar spel!

Bij zijn onschuld-verklaringen van één der beklagden, proestten de dames-beklagden achter hun hand, zoals beschaafde dames zo iets doen. Toen de vrouw van Kramer als getuige kwam, volgde haar een verpleegster. En toen Duitse vrouwen, waarvan man en kinderen vermoord waren, haar buiten het gebouw in het gezicht sloegen, kwam de politie tussenbeide.

Zij is onschuldig. Zij heeft enkel maar geleefd van het geld, dat haar man verdiende met het doodmartelen van tienduizenden mensen. Zij leeft nu nog in omstandigheden, die haar veroorloven een verpleegster in dienst te houden.

Dat hoort allemaal bij het spel.

Wekenlang duurt het al en het is zeker nog niet afgelopen. Wij zullen nog meemaken, hoe kolonel Smith, professor in het internationale recht en aangevoerd door de verdediging ten bate van alle beklagden, daar zijn drie punten uiteenzet, waarvan het derde luidt:

zijn begrijpelijk, maar hebben in de grond geen zin. Ja, deze protesten verwarren de blik, zij zijn bijna een ondersteuning van het systeem, waaraan de wereld deze daden en daders, zulke verdedigers, aanklagers en rechters te danken heeft. De majoor is geen slechte verdediger. Hij wees erop, dat de eerste concentratiekampen door Engeland in Zuid-Afrika ingericht werden. Hij had erbij kunnen voegen, dat de minstens 4 miljoen Europese Joden en het tenminste even groot aantal niet-Joodse anti-fascisten en arbeiders, dat in Dachau, Buchenwalde, Oranienburg en andere dergelijke plaatsen stierf, niet alleen door Hitler, Goebbels en Himmler vermoord werd, als men naar de werkelijk verantwoordelijken wil zoeken. Zij werden vermoord door al degenen, die van de onderdrukking leven en voor wie ook Hitlers handen niet te vuil waren, toen men nog meende, met hem en zijn moord-storm-orde zaken te kunnen doen. Het bericht, dat de gevluchte Duitse groot-industriële massa kopers konden vinden voor hun aandelen in de Duitse oorlogsindustrie in Amerika enz. is een beter commentaar op het proces in Lüneburg dan alle, nog zo begrijpelijke, maar in de grond waardelose protesten. Aan de miljoenen uit de Europese ghetto's heeft de gehele wereld de redding onthouden, toen het nog niet te laat was. Het waren in de eerste instantie de armen, die geen duizend Engelse ponden bezaten, om naar Palestina te kunnen gaan, die geen middelen en verbanden hadden om op tijd te kunnen emigreren, die, naar de mening van een Engels gentleman en officier, aan het toezicht van een krankzinnige woesteling als Kramer toevertrouwd werden, omdat ze „het schuim”, d.w.z. „a-sociaal”, arm en machteloos waren, en daarom terecht dood-geknuppeld, dood-gehongerd en — misschien als een weldaad — ook vergast werden. Hij heeft gelijk, dit voorbeeld van een geuniformden verdediger van de internationale uitroeiing van de „a-socialen”, de macht- en bezitlozen, als hij zijn Kramer

DE LAATSHANGENE

„De vraag of personen, niet behorend tot krijgsmachten van oorlogvoerenden, zich schuldig kunnen maken aan oorlogsmisdaden.”

Wel een punt, de bespreking waard. Zijn deze heren en dames oorlogsmisdadigers of niet? Zij maakten geen deel uit van een regering, zij voerden geen bevel over massa's bewapende mensen, over soldaten, maar over weerlozen, uitgehongerden, zieken, stervenden en lijken. Hun was opgedragen mannen, vrouwen en kinderen, vooral kinderen, „auszuuroten”. En zij deden het. Zij redeerden niet met hun gevangenen. Bewapend met stokken, zwepen, revolvers, benzine-injectiespuiten, galgen, vervuiling, honger, gaskamers en crematoria deden zij hun „plicht”. Dag na dag, maand na maand. Hun „werk” wakte bij hen geen weerzin, anders waren ze krankzinnig geworden of hadden ze zelfmoord gepleegd.

Neen, zij zijn geen oorlogsmisdadigers. Dat zijn alleen de verantwoordelijken voor de oorlog.... uit het overwonnen land. Zij zijn „alleen maar” massamoordenaars, waanzinnige sadisten, die „speelden” met de levens van tienduizenden mensen op een wijze, die niet te beschrijven is. Waarvan de enkele overgebleven slechts bij uitzondering en met weerzin spreekt. Hun wordt „recht” gedaan. Op een democratische wijze. Zij zien er op de foto's goed verzorgd uit. Op een troep samenscholende arbeiders slaat de politie met de gummilat in, een stakende Indiër wordt opgepakt en in een concentratiekamp gestopt; het proces duurt niet lang, wanneer een politieke „misdadig” berecht wordt. En

aanbeveelt aan de mildheid van het gerecht. Hij had ook kunnen zeggen, dat Kramer een plichtsgetrouwe soldaat in dienst van de klasse-solidariteit der bezittenden was, die wezenlijk ertoe bijgedragen heeft, dat het aantal der bezitloze mensen zonder vaderland, zo klein geworden is. Zonder twijfel heeft Engeland het aan Kramer en zijns gelijken te danken, dat de moeilijkheden in Palestina niet nog groter zijn, dan nu reeds het geval is.

Wij zijn niet van mening, dat het grote vraagstuk van ons maatschappelijk leven door bevolkingsruil, emigratie, minderheden-verdrijving en dergelijke beantwoord, laat staan opgelost kan worden. Al deze middeltjes zijn kwakzalverijen, die het zicht alleen maar meer verwarren. En het zijn ook geheel andere factoren, die de onrust in het Nabije Oosten veroorzaken, dan de zorgen der Verenigde Naties om de „displaced persons” en de aanspraken van Arabieren en Joden. Zonder de minste moeite konden de overlevenden van Bergen-Belsen, Auschwitz en andere kampen, in Europa of overzee, waar ze ook wensen, zich vestigen, als de maatschappij hun de mogelijkheid wilde bieden. Maar ze wil niet, want ze heeft andere belangen, ze gelooft tenminste andere belangen te hebben.

Het Arabische schiereiland is dun bevolkt, zelfs zijn Syrisch-Palestijnse kust biedt nog ruimte, ondanks de remmen der kapitalistische orde. Maar het Arabische schiereiland flankeert de Rode zee, het Suez kanaal en Aden, zij hergt de oliebronnen tussen Euphraat en Tigris, welke kostbare inhoud langs kwetsbare wegen (pijpleidingen) de Perzische golf en de havens aan de Middellandse Zee verrijkt. Hier moeten Engeland en Amerika rust hebben, willen ze toegerust zijn voor de komende botsing met de nieuwe Heren van de Balkan, den hogen Russischen geallieerde, die in Bulgarije,

de gevangenen worden met minder égards behandeld.

Wij kunnen gerust rekenen, dat, wanneer bij de ineenstorting van het fascisme de arbeidersklasse de macht in handen had genomen, de massa van arbeiders minder tijd nodig had gehad om misdadigers van het allooi van Kramer o.s. te berechten. Zij zouden reeds lang de lucht niet meer verpest hebben, en zij zouden met hun „dames” — Irma Grese bekende, dat zij altijd met een wandelstok, een zweep en een revolver rondliep in Belsen — geen rol in het belachelijke proces van Lüneburg gespeeld hebben. (Toen de „beul van Lodz” overgebracht werd, probeerde een massa van Duitse arbeiders hem te lynchen). Maar de arbeiders hebben nog geen macht en de Nazi's in Beieren lopen nog vrij rond en werkten samen met Patton, die hiervoor bij Eisenhower op het matje geroepen is. En een burgemeester van een der grote plaatsen in Duitsland heeft voorgesteld, de welgestelde actieve Nazi's twee keer zoveel belasting te laten betalen als de niet-Nazi's en zodoende de Duitse bevolking „op te voeden”. Door heel Duitsland lopen dus de Nazi's nog rond. Maar de bezitloze massa Duitse arbeiders en boeren zwerft en zoekt een plaats om te sterven. Zonder rode kruisauto's en dokters en verpleegsters. Hun „oorlogsmisdaden” behoeven niet bewezen te worden.

In „Het Parool” van 10 October lezen we, hoe majoor Winnwood, de verdediger van Kramer, erop wijst, dat Engeland reeds concentratiekampen in Zuid-Afrika had, voor er in Duitsland var. zoiets sprake was. Ja, heren Engelse rechters, de vuile was van

Joegoslavië, Hongarije en Roemenië te zeggen heeft, wat „democratie” is en wat niet. En president Truman wilde Attlee aan zijn verstand brengen, hoe zeer Engeland op de medewerking van de U.S.A. aangewezen is, toen hij de directe toelating van 100.000 Joden in Palestina, tegen het protest der Arabieren in, eiste. Men vergeet niet, er wordt nog altijd in Washington tussen Engeland en Amerika onderhandeld over het crediet van 5 miljard dollar, die Engeland hebben en Amerika geven wil, als Groot-Brittannië daarvoor de gelijkstelling toelaat van de Amerikaanse handel met de Britse in alle landen van het Britse rijk. Over de som, die Engeland na opheffing van de leen- en pachtwet nodig heeft, is men het eens: 5 miljard dollar, maar nog niet over de voorwaarden. En zo verhoort men op dit ogenblik de moeilijkheden een beetje, die de bondgenoot in het Nabije Oosten en op andere plaatsen heeft, vooral als dit door een zo menselijk sympathieke eis is als die van de toelating van 100.000 Joden in Palestina, kan.

Het gaat nog vlugger, dan we ooit dachten. Niet slechts in Palestina is het werk der machinegeweren en handgranaten weer begonnen. Ook in Indië bereidt de botsing zich voor, die beginnen zal, zo gauw de geallieerden de achterstand aan manschappen en bewapening tegenover de nationalistische ingehaald zullen hebben. Voorlopig beheersen de nationalistische de toestand tenminste op Java. Het transport van soldaten en materiaal naar Indië ontmoet moeilijkheden. Voor de Nederlandse kapitalisten is de houding der grote bondgenoten teleurstellend. Verrassend is de houding van de arbeiders, van wie men aangenomen had, dat zij na vijf of zes jaar oorlog tegen Duitsland en Japan ook aan de „bevrijding” van Indië in de zin der Nederlandse rijkseenheden zouden meewerken. Men heeft de arbeiders, vooral waar het hun gehoorzaamheid tegenover de regeringen en vakbewegingen betreft, verkeerd beoordeeld.

Engeland ziet er ook niet fris uit. Maar Engeland kwam uit de Boerenoorlog niet als verslagen mogendheid; het proces voor de eerste concentratiekampen — die wel en niet in brand gestoken werden, terwijl de vrouwen en kinderen erin opgesloten waren — kan dus nog niet plaats vinden, maar zal t.z.t. bij de afrekening niet vergeten worden! En ook kolonel Winnwood zal niet vergeten worden. Want deze man, die er niet vies van was een troep massa-moordenaars te verdedigen, zegt in het bijzijn van de getuigen, die Belsen overleefd hebben en hun bevindingen voorbrengen, en in het gezicht van de wereld, waarvan een massa van mensen familieleden en vrienden hadden in de moordenaarskampen:

„dat de concentratiekampen in Duitsland het schuim der Midden-Europese ghetto's bevatten, mensen, die geen grip hadden, hoe zich in het dagelijks leven te gedragen.” Parool 10-10-45.

Bij een grote groep „gepakte” Joden, die op het Adema van Scheltema-plein in Amsterdam samengedreven waren, stond een klein jongetje. Hij kan drie of vier jaar geweest zijn. Zijn zwarte krullende glansde in de zon, de donkere ogen keken guldig op naar een „grüne”. Met zijn handjes op de rug en vrijbeens stond hij zo, en vroeg met een hoog stemmetje: „Waarom lach jij niet tegen mij, agent?” De volgende dag vertrok hij met zijn ouders naar Westerbork, daarna niets. Hij en nog honderdduizenden van zijn soort behoorden bij het „schuim”, dat door de gaskamers en ovens „gejaagd” werd.

Als de spelers uit dit toneelspel straks voor een vuurpeleton komen, zal majoor Winnwood naar huis gaan. Ook hij heeft dan zijn „plicht” gedaan. Maar als de Engelse arbeidersklasse eens de rekening aanbiedt, dan zullen ze de Winnwoods niet vergeten zijn.

Men had alle reden, optimistisch te zijn. Niet alleen de traditionele partijen hebben gedurende de oorlog de rijkseenheden met Indonesië als iets vanzelfsprekends gepropageerd, de bevrijding van Indonesië van Japan als een anti-fascistische taak der arbeidersklasse voorgesteld en, zoals b.v. de Stalinisten, ertoe opgeroepen, zich vrijwillig voor de Indische krijgsmacht te melden. Geen van deze partijen heeft ook maar met een woord geduid in de richting, dat er misschien in Indonesië generlei neiging tot rijkseenheden met Nederland bestaat, ja, dat men een Nederlands recht op Indonesië niet erkent. De partijen kunnen niet zonder verlegenheid over het Indische vraagstuk spreken. Maar wij behoeven hun niet te veel aandacht te schenken, daar tenslotte iedere revolutionaire arbeider weet, wat hij van sociaal-democratische of stalinistische leuzen denken moet.

Wij hebben niet de bedoeling, ons op onze houding tijdens de oorlog te beroepen. Iedere lezer van „Spartacus” weet, dat wij met geen woord concessies gedaan hebben aan de ideologie van de „anti-fascistische” oorlog. Wij stonden in onze opvatting bijna alleen. Of er ooit 'n gerecht der arbeidersklasse zal zijn, dat zich met de houding van zogenaamd socialistische organen gedurende de oorlog bezig zal houden, weten we niet. Nodig zal het niet zijn. Want de arbeidersklasse toont nu in de praktijk, dat ze goed heeft leren onderscheiden. Meer dan het onderscheidingsvermogen scherpen, kunnen we in wezen niet doen. Wij verlangen en verwachten ook niet een premie voor juiste en tijdige erkenning en vaststelling van de werkelijke gebeurtenissen. Maar op dit moment moeten wij waarschuwen. Er zijn in Holland (waarschijnlijk overal) groepen, die zich om tijdschriften en bekende personen gegroepeerd hebben en die om zo te zeggen, gedurende de oorlog de vonk van het internationale socialisme bevoerden te bezitten, maar zich toch niet schaamden, de arbeidersklasse op te roepen tot de actieve deelname aan de oorlog onder bevel der eigen bourgeoisie, dus ook tegen haar Duitse en Japanse klassegenoten. Dit werd dan met een pseudo-theorie gemotiveerd. Ja, deze heren gingen zelfs zo ver, de arbeidersklasse het recht op „medezeggenschap” (alsof het om medezeggenschap ging) slechts onder de voorwaarde van actieve deelname aan de oorlog, toe te kennen. De heren speculeerden op een conjunctuur van het chauvinisme en van het nationalisme, zij offerden het klassestandpunt aan volksfront-kruiperij voor de technische intelligentia. Het is anders gelopen, dan deze heren dachten. De arbeidersklasse toont grote neiging tot zelfstandig optreden en een gescherpt onderscheidingsvermogen. De sociale barometer wijst op storm. De vlam, die uit de vonk ontstond, ziet er geheel anders uit, dan men dacht en belicht een wereld van sociale spanningen en internationale solidariteit der arbeiders. Snel wisselen die heren hun koers. Zij doen, alsof ze nooit een concessie gedaan hebben aan oorlogschauvinisme en „bevrijdings”-propaganda gemaakt hebben; zij vertrouwen op het slechte geheugen der arbeiders of op „verzachtende omstandigheden”; geen alcoholdronkenschap, maar toch dronkenschap tengevolge van al te rijkelijk genot van chauvinistische frasen.

Arbeiders, laat geen verzachtende omstandigheden gelden, laat met stemmings-conjunctuur geen politieke zaken doen. Geen crediet meer voor hen, die met de wolven meehuilden.

Nationalisatie

van grond in Hongarije

Volgens „De Waarheid” hebben in Hongarije 504.056 landarme boeren (totaal zijn er 661.000) van de regering land gekregen, dat van de Hitleraanne grootgrondbezitters is afgenomen en verbeurd verklaard. Nu moet men dat „krijgen” niet zo precies nemen, die boeren moeten nu in 't vervolg pacht betalen aan de staat, in plaats van aan de grootgrondbezitters.

DE PERS VAN DEZE WEEK

OVER INDONESIA

Prof. Schermerhorn sprak te Eindhoven en waar- schuwde de grootmachten als volgt:

„Afgezien van de huidige gebeurtenissen, die ik zie als een incident, blijft het feit bestaan, dat zich in Indië, in Indo-China, in Ned.-Indië en ook in China bezig is een ontwikkeling te voltrekken, die een enorme invloed op de gehele wereld zal hebben.”

Volgens een correspondentie in de N.R.C. van 11 Oc- tober zeide een Britse ambtenaar:

„Engeland leeft wat betreft het koloniale vraag- stuk, in een glazen huisje en kan zich werkelijk niet veroorloven een onverschillige houding aan te nemen tegenover ongeregelde houding in be- vriende imperia.”

Kollewijn spreekt over één dier redenen zeer open- hartig in „De Maintiendrai” van 12 October:

„Het ligt toch voor de hand, dat de Britse rege- ring niet slechts uit menselijkheid, maar ook om politieke redenen een botsing tussen Britse troepen en Indonesiërs tot iedere prijs zal willen voorkomen.”

De Nederlandse regering schijnt in elk geval deze politieke redenen nog niet in te zien. Bij monde van haar minister-president zeide zij:

„De regering had verreikende plannen met de overzeese gebiedsdelen, gebaseerd op de rede van H.M. de Koningin, in de lijn van de ont- wikkeling, die Ned.-Indië in de afgelopen halve eeuw te zien heeft gegeven. Nu dreigt, nadat door militair geweld het gezag is hersteld, be- grijpelijke reactie te worden gewekt, die een- voudig aan alle rechten een einde maakt.”

Dat rechteloosheid in Indonesië bestond, ondanks alle „moderne” staatsregelingen van Ned.-Indië (we bedoelen hier die van 1925), bewezen ons niet alleen de honger en ziektenkampen van Boven-Digoel, maar ook de pompous opgetrokken gebouwen van de „cultuur”-ondernemingen in Nederland. Dat „Indo- nesia”, het weekblad van de Perhimpunan Indone- sia, dan ook niet veel vertrouwen heeft in de rech- ten, die het grootkapitaal voor Indonesia wil reser- veren, blijkt uit onderstaande woorden, waarvan wij menen, dat deze hun wantrouwen in wat al te veel muzikale vormen vertolken.

„Het rode Wagentje”

Redactie „Spartacus” voelt zich het „OOG en OOR” van de gemeenschap. Redacteur Binnenland zegt: „Weet je wel, zo’n soort Gestapo of Gepece. We weten alles, we horen alles... en noteren alles!”

„O en O” noemt Babyreporter het. Hij is gelijk op zijn bekende voortvarende manier begonnen aan een landelijke O en O-actie. Onder het motto: „Noteer alles en geef het door”.

De volgende dag lag er een stapel post. Alle- maal gegevens, die wij niet kunnen publi- ceren; vanwege de democratie. Maar door één van die brieven is er iets allerakeligst gebeurd. Daar stond in, dat volgens betrouw- bare gegevens van den schrijver er 20% van het aantal auto's van 1938 thans over 's heren wegen rijden. Dat er 70% van de toenmalige verbruikte benzine aan een officiële instantie wordt verstrekt. Nu vraagt de schrijver: Kan Uw redactie nu ontdekken, wat die 50% auto's zijn, die dit allemaal verrijden?

Om 'dit raadsel op te lossen, is Babyreporter de gehele week op stap geweest. Zaterdag- morgen kroop hij, zonder een woord te spre- ken, weer achter zijn bureau en we konden geen verstandig woord uit hem krijgen. Wel maakt hij bewegingen of hij om de tien minuten een Engelse sigaret opsteekt. Met veel tegengespartel hebben we hem grondig gevisiteerd, maar er was geen Engels rokertje op hem te vinden.

Vraag je aan hem: „Baby, wil je koffie?”, dan zegt hij: „M.G.”

Eindredacteur vroeg: „Baby, wil je f 6.50 van mij lenen?” (doet Eindredacteur altijd om zelf gratis sigaretten terug te krijgen).

Baby zei: „M.G.” en maakte weer een be- weging of hij een sigaret opstak. Toen begon het Binnenland te vervelen. Hij nam de kachelpook en gaf Baby een flinke tik op zijn hoofd.

Baby zei: „G.V.D., M.G.”

„Als de tinbaggermolens, de banken en de rub- erbomen de eerste viool spelen, komen de maatregelen, die direct in het belang zijn van het Indonesische volk, in het gedrang.”

(Indonesia, Nr. 11).

In Nr. 16 van ditzelfde blad schijnt de Perhimpunan Indonesia zich inderdaad voor een volkomen breuk met Nederland uit te spreken. Het schrijft als volgt:

„In 't verre Indonesië is de storm opgestoken, die de aspiraties van vroegere koloniale heersers zal wegvagen; het nauwverbonden „rijksdeel”, dat men zijn bondgenoot waande, keert zich met de grootste beslistheid tegen elke vorm van „rijkseenheid”.

De consequentie wordt dan als volgt getrokken: „Maar nu is 't een feit, dat daar een machtige beweging gaande is, en wij steunen die beweging ten volle, met of zonder Soekarno.”

Het blad schrijft echter ook en daarmee laat zij voor zijn politiek een achterdeurtje open:

„Want nog steeds bepleit de P.I. de politiek van samenwerking van Indonesië en Nederland, om- dat wereldverhoudingen en gemeenschappelijke belangen van beide landen zulk een koers thans gebiedend voorschrijven.”

STAKINGEN

De Engelse minister van Arbeid zeide, dat hij alles zal doen om tot een behoorlijke regeling te komen, wat betreft de stakingen,

„maar de mannen moeten zich houden aan de orders en het apparaat van hun vakbonden.”

Aldus schrijft „Het Vrije Volk” van 11 October. Tot op heden hebben „de mannen” zich van den „social- istischen” minister nog niets aangetrokken. Integen- deel, 5 October j.l. demonstreerden zij met nog an- dere arbeiders, die tewerk gesteld waren bij de wederopbouw.

In het haastige Amerika schijnt een „go-slow” actie ook doeltreffend te zijn.

„New-Yorkers, die verleden week vanwege de staking der liftjongens moeizaam de trappen op en af sjokten, moesten deze week ook nog wan- delen door de actie der autobus-chauffeurs van de Fifth Avenue, die hun wagens langzaam lie- ten lopen. De chauffeurs houden in naam de dienst gaande, maar gaan in werkelijkheid zo

’s Middags hebben we hem meegenomen om Economie en Wat ons Opviel van de Levant- kade te halen. Die waren n.l. gearresteerd, omdat zij een hoge ambtenaar van de Neder- landse Bank wilden interviewen, daar zij dachten, dat het bankgeheim was opgeheven. Maar die schande is nu gelukkig weer voor- bij. De minister heeft gezegd, dat verdachten binnen 24 uur verhoord moeten worden. Toen kwam de P.O.D. natuurlijk tijd te kort. Economie en Wat ons Opviel waren natuur- lijk handig genoeg om daarvan te profiteren. Toen we naar de Levantkade reden, had Baby geen mond open gedaan, maar bij het eerste uniform, wat hij zag, kwam er een blik van herkenning in zijn ogen. Toen Eco- nomie en Wat ons Opviel waren ingeladen, zei Baby:

„Laten we wat benzine vermorsen en wat rondkaren”. Daarna werden zijn ogen gla- zig. En star naar een M.P. officier kijkend, eindigde hij met het woord: „M.G.”

Wat ons Opviel bleef hem met open mond aanstaren, maar Economie zei huichelachtig, hopen, dat de officier het zou horen:

„Foei, Baby, je moet het M.G. niet van alles de schuld geven”, waarna Binnenland ellen- lange betogen hield, waarom Baby dit eigen- aardige stopwoord gebruikte.

„Daarbij komt nog, dat we helemaal niet op benzine rijden.”

„Waarop dan?” vroeg Eindredacteur.

„Op psychologie”, grinnikte Wat ons Opviel.

Toen we de Zeilstraat inreden, keek Baby achterom. Van schrik vergat hij het hele M.G. — en dat wil heel wat zeggen voor een gewoon menskind, opende zijn mond om ons iets mee te delen, maar hij bracht geen geluid voort. Daarom laten we hem nu het verslag schrijven — bij uitzondering —, want over het algemeen laat hij zich nog al eens gaan, terwijl hij de waarheid dikwijls zo ruw neerschrijft, dat onze „oog en oor” organisa- tie met verstrekkende maatregelen dreigde. Ter oriëntatie dient ook gezegd te worden, dat hij het met de waarheid (hier wordt niet

langzaam, dat bijna alle van lijf en leden gezond zijnde passagiers uitstappen en gaan lopen.”

„The Manchester Guardian” van 4 October.

In ons land is het nog steeds niet rustig. Nu was er weer een conflict(je) aan de K.N.S.M. De arbeiders, die daar werken op de „Noesawini”, hadden het bij- tje er bij neergelegd. Er was n.l. bepaald, dat in der vervolge in de ruimen niet 6, maar 4 man moesten zijn, en dat niet met 1, maar met 2 hefboomen zou worden gewerkt. De directie probeerde arbeiders van de S.H.B. aan het werk te zetten, deze waren echter solidair. Zo is onze voorlichting. De directie van de Scheepvaartvereniging „Noord” deelde „Trouw” mede (wat een pracht relaties, hè?):

„Hier wordt de wereld op zijn kop gezet (nog niet zo voorbarig, heren, dat komt nog. — Red. S.) Het staat niet aan de arbeiders om uit te maken, met hoeveel man er gewerkt moet wor- den. De maatschappij maakt dat uit. Wanneer het werk met ploegen van 4 man niet voldoet, zullen zeer zeker weer andere regelingen worden getroffen. Het is, thans een principiële kwestie. (Volkomen juist, dat menen wij ook. — Red. S.) Wie maakt er uit, op welke wijze er gewerkt wordt? De maatschappij of de arbeiders?” (Zo lang de staking duurt, de arbeiders. Daarna zien we wel verder. In elk geval: „het gaat goed”, heren! — Red. S.)

(Vervolg van pag. 6)

persoonlijkheid, van verantwoordelijkheid, van het ontstaan der gevoelens en hun socia- le gerichtheid, van de ego-centrische karak- terstructuur, van de ontwikkeling der ge- meenschapsgevoelens in het bijzonder. Wat op deze gebieden tot nu toe gepresteerd is, heeft bitter weinig wetenschappelijke waar- de, omdat het uitgangspunt tot nu toe fout gekozen is. Wie van de „afzonderlijke” indi- vidu uitgaat, komt altijd fout, omdat de mens in de eerste plaats een sociaal wezen is en afzonderlijke individuen in het geheel niet bestaan. De sociale psychologie is de stam, waarvan alle andere takken van psycholo- gisch onderzoek hun voedingsstoffen trek- ken. Laat ons in deze zin de vraagstukken van het willen, voelen, denken en handelen der mensen onderzoeken.

de gelijknamige krant bedoeld) niet zo nauw neemt. Daar gaat ie dan....

REPORTAGE DOOR BABY „SPARTACUS”

Een ware zegotocht van het rode monster! „Ike” Eisenhower tot in het diepst van zijn hart getroffen!

Beloof ons al het gepulste goed terug, voor- zover het op de wereldmarkt niet ver- hepaald is!

Hedenmiddag in stoet terecht gekomen, die niet voor ons bedoeld was. Zagen veel men- sen langs de weg juichen. Dachten, dat het was om het rode autotje en zijn beide Le- vantkaders. Economie — met een tikkelige arrogantie — wuifde door open dak, de me- nigte toe. Hebben dak van rode autotje altijd open, daar Binnenland beweert:

„Zolang je zonn en sterren kunt zien, kan je niets gebeuren!”

Eindredacteur verweet Economie, dat hij die wuifgebaartjes niet van zich zelf had, waar- op Economie razend werd. Wilde zich door het dak uit de wagen wringen, zag toen, dat we een chassislengte voor „Ike” reden. Ver- gat hele „oog en oor”-actie en begon van louter enthousiasme hardop te praten. Hebben Binnenlands enige zakdoek, die niet bij de boeren is verzeild geraakt, opgeofferd om Economie te temperen.

Was blij, dat ik het niet was, want operatie deed pijn.

Waren inmiddels bij de Dam aangekomen en sprongen met den fotograaf vlug uit de wa- gen. Eindredacteur zoende „Ike” op zijn Frans op beide wangen en vroeg, wanneer hij naar de Indische Archipel vertrok om nieuw land te veroveren. „Ike” antwoordde verlegen:

„Ik ben n.l. voor de zelfwerkzaamheid van de Nederlandse democratie”, welke woorden ik niet begreep. Heb echter weinig gevoel voor Engelse taal en moppen. Rest is te lezen in elk Nederlands dagblad. Om de waarheid te vertellen, ook in „De Waarheid”.

Heden bereikte ons het bericht, dat onze kameraad

P. VAN DER HOEVEN

op 28 December 1944 in het kamp Neu- gamme is overleden.

Hij was een der eersten, die in 1941 gearresteerd werden. Hij was een der vele onbekende werkers, die zijn leven gaf in de bevrijdingsstrijd der arbeidersklasse. Zonder op de voorgrond te treden, deed hij uit diepe overtuiging zijn plicht.

De kameraden van Amsterdam-Cen- turm zullen zich zijn trouw herinneren en zijn werk voortzetten.

De politieke Ontreddering

In „De Waarheid” van 11 October komt een artikel voor over „De verschuivingen in de machtsverhoudingen”, waaruit naar onze mening een volkomen misvatting van de tegenwoordige macht van de arbeidende be- volkingen spreekt. Dit blijkt al direct uit haar beoordeling van de tweede wereld- oorlog, die ze „de vrijheidsoorlog tegen het fascisme” noemt. Wij beoordelen deze oorlog anders. We kunnen deze oorlog niet anders zien dan een doodgewone imperialistische oorlog, die de bezittende klasse der wereld voerde om afzetgebieden, grondstoffen, mo- gelijkheid voor nieuwe kapitaalbeleggingen, het vernietigen van concurrenten op de we- reltmarkt. En het verloop van de onderhan- delingen over de „vrede”, nu de deelnemers aan de oorlog om de verdeling van de buit vechten, geeft meer steun aan onze werke- lijkeheidsovervatting, dan aan de frase van de „vrijheidsoorlog tegen het fascisme”. Natuur- lijk spreekt het vanzelf, dat de bezittende klasse de bevolkingen niet ten oorlog oproept in het belang van haar kapitalen, maar dat ze er altijd een of andere mooie leuze voor gebruikt. Zoals de bourgeoisie de eerste we- reldoorlog voerde onder de leuze: „Voor de democratie” zo voerde ze de tweede wereld- oorlog onder de leuze: „Tegen het fascisme”.

Het is alleen jammer, dat een z.g. „commu- nistische partij” aan deze zwendel der bour- geoisie meedoet en daarmee de arbeidende bevolkingen niet versterkt, maar juist ver- zwakt.

De tweede wereldoorlog kwam helemaal niet als een donderslag uit heldere hemel. Reeds jaren te voren zag iedereen hem aankomen en ten slotte kwam hij later dan velen had- den verwacht. Niet omdat de bourgeoisie zo verlangend was, het fascisme te verslaan, maar omdat de kapitalen over de hele wereld in de knoei gekomen waren. Miljoenen ar- beiders liepen zonder werk en in alle landen zagen we een vergaande staatsinneming in het bedrijfsleven, om de nationale kapitalen te beschermen. Men noemde dat toen „orde- ning”. Het bedrijfsleven werd door de staat in alle landen aan banden gelegd, om in ieder geval de grote kapitalen, die nu eenmaal voor het nationale leven van grote betekenis wa- ren, een bepaalde winstbasis te verschaffen. Dit alles had de strekking van belangrijke organisatorische veranderingen in de kapi- taalwereld, die op een grotere macht van de grote kapitalen uitliepen. Het was een vorm, waarin de macht van het kapitaal zich con- centreerde. De beslissende macht over de gang van het maatschappelijk leven kwam steeds minder handen te liggen.

De oorlog heeft deze concentratie van kapi- taalmacht in versneld tempo voortgezet. „De vrijheidsoorlog tegen het fascisme” heeft er toe geleid, dat „drie mannen over het lot der wereld beslissen”, dat de invloed van de bevolkingen op de wezenlijke gang van zaken tot nul is gedaald.

tot nul is gedaald.

„De Waarheid” stelt vast, dat in West- Europa, in de voormalig bezette landen, de politieke macht van het grootkapitaal on- zeker is geworden, doordat de oude organen van de burgerlijke staatsmacht grotendeels ontredderd zijn. En daarnaast zouden dan nieuwe democratische organen uit de ver- zetsbewegingen geboren zijn. „Een nieuw type van rechterlijke macht en politie, be- staande uit „gewone” mensen uit het volk (bij ons de B.S., P.O.D., Volkstribunalen) is op het toneel verschenen. Een nieuwe mili- taire strijdfornatie is geboren, een volks- militie (Maquis in Frankrijk, B.S. bij ons), die tijdelijk het oude staande leger verving”.

Inderdaad is het juist, dat de politieke macht van het grootkapitaal onzeker is geworden. Het is een toestand, die na iedere oorlog op- treedt en die zich in de z.g. „arbeidersoprust” openbaart, zoals we die nu in stakingen over de hele wereld kunnen zien. De oorzaak daarvan ligt echter niet in de eerste plaats in de ontredding van de oude organen der burgerlijke staatsmacht (men denke hier b.v. aan de stakingen in Engeland en Amerika), maar het heeft een veel diepere grond. Het is voor een goed deel het verloren gaan van het respect voor de bezittende klasse en daar- door het verloren gaan van de eerbied voor „recht en wet” der bourgeoisie, het verloren gaan van de volkomen onderwerping, dus het verloren gaan van de geestelijke over- heersing door de bezittende klasse. Daardoor wordt de politieke macht van de bezittende klasse onzeker. En daarom zal de bourgeoisie er alles op zetten, de oude burgerdeugden van de eerbied voor het „gezag”, voor „orde en wet”, voor onderwerping aan de regeling gemaakt door de „autoriteiten” weer al- gemeen geldend te maken. Daar komt het voor haar op aan.

Wat „De Waarheid” als nieuwe democrati- sche veroveringen ziet in de vorm van de P.O.D., de Volkstribunalen en de B.S., werkt vanuit arbeidersstandpunt gezien, dan ook alleen maar de politieke reactie in de hand. Deze „democratische” instituten hebben tot taak de z.g. „zuivering” van collaborateurs en het handhaven van de binnenlandse „orde”. Wat nodig is, is juist een verdere afbraak van de eerbied voor de kapitalistische orde, door de arbeidende bevolking op een werkelijke democratie te wijzen, die zelf in haar mil- lioenenmassa's in de bedrijven moet door- voeren. Geen erkenning van andere „auto- riteiten” dan hun eigen autoriteit. Iedere andere democratie is alleen geleuter, die de massa's weer onder het juk brengt. „De Waarheid” wil zulk een democratie niet. Ze wil de democratie van parlements en ministers, waarin de volksmassa's niets te zeggen hebben. En daarvoor is „eerbied voor gezag en wet” noodzakelijk.

„De Waarheid” is daarmee een blok aan het been van een strijdende arbeidersklasse ge- worden. Dit blijkt ook uit haar standpunt inzake de oude vakbeweging, waarmee ze, kost wat kost, wil samengaan. „De Waar- heid” weet heel goed, dat deze vakbeweging met handen en voeten aan het kapitaal ge- bonden is en dat ze iedere actie van de ar- biders schuwt als de pest. Ze weet, dat deze vakbeweging iedere arbeidersactie zal vernietigen, indien dit haar mogelijk is. Dat komt, omdat „De Waarheid” geen werkelijke actie van de arbeiders, die tot zelfstandige machtsontplooiing van de massa's leidt, wil stimuleren. De arbeidersmassa's mogen zich- zelf niet regeren, maar ze moeten de wer- tuigen zijn en blijven van de parlements en hun ministers, of van het bureaucratische ap- paraat, dat in de staat is georganiseerd. In hoeverre dat zal lukken is een twi- fel. De maatschappelijke draaikolk, waarin we nu verkeren, begint zich pas te vormen en we kunnen wel zeker zijn, dat deze draaikolk in de volgende jaren in breedte en diepte zal toenemen. En het is daarbij onze taak, de vinger te leggen op de wezenlijke dingen, waar het op aan komt.

COMMUNIQUE

Op 13 April 1942 maakten kogels uit de lopen van door het fascisme bestuurde geweren te Amersfoort een einde aan het leven van een zevental revolutionair-socialisten, nadat één van de medelachtoffers in zijn wanhoop over de mishandelingen een dag te voren een eijde aan eigen leven had gemaakt. Hun namen zijn: W. Dolleman, J. Edel, C. Gerritsen, J. Koelag, A. Menist, J. Schrieffer, H. Sneevliet en R. Witteveen.

Op 16 October 1942 werd het aantal slachtoffers van het fascisme onder de aan klassenstrijd en internatio- nalisme trouw geblevenen nog vergroot door execu- tie van H. J. H. Roebens en A. J. Ymkers. Dit tiental socialisten is in de bezettingstijd een voorbeeld gebleven van klasse-strijdbaarheid, inter- nationalisme en trouw aan beginselen. Reeds in het eerste jaar van de bezettingstijd verscheen de ille- gale lectuur van het Marx, Lenin en Luxemburg- Front, het M.L.L.-Front.

Het M.L.L.-Front gaf weldra eenmaal per 14 dagen „Spartacus” uit en verzorgde een nieuwe druk van de Junius-brochure van Rosa Luxemburg in de Nederlandse taal. Onverschrokken, standvastig, be- zield met een sterke overtuiging, deden zij wat zij als plicht erkenden, ook onder het fascistisch be- wind, zoals zij ook vóór Mei 1940, de één langer dan de ander, voor hun idealen hadden gestreden. Gedragen door die idealen traden zij de dood te- gemoot.

Als wij aan de levensweg van H. Sneevliet denken, denken wij aan zijn Indonesische jaren van strijd, aan zijn plaats in de opkomende Nederlandse arbeidersbeweging o.a. onder het spoorwegpersoneel, aan zijn latere plaats in de bloeiperiode van het Nederlandse kapitalisme en in de daarmee ge- paard gaande drang van de arbeidersbeweging in hervormingsgezinde richting; te midden van de kleine garde van beginselvaste marxisten en revolu- tionairen en aan zijn werk in de toenmaals revolu- tionaire gerichte vakbeweging.

En aan Sneevliet en zijn werk denken, is denken aan degenen, die tot het laatste ogenblik van hun leven met hem één zijn geweest.

De Nederlandse arbeidersbeweging heeft deze jaren in deze mannen een ontzaglijk verlies geleden. Thans, nu de stofelijke overschotten zijn geidentificeerd, heeft zich in overleg met de familieleden een Comité gevormd, dat een waardige ter aarde bestelling zal verzorgen.

Het Comité weet dat het niet tevergeefs een beroep zal doen op de vele medestrijders, op de sympathi- serenden en ook op hen allen die trouw aan het beginsel van internationale solidariteit van de ar- beiders der gehele wereld weten te waarderen, wanneer het vraagt, bijdragen in te zenden tot ver- zorging van de gezamenlijke begrafenis en een een- voudig monument.

Een eenvoudig monument, dat op de laatste rust- plaats dier rusteloos vervolgde strijders getuigen zal van hun ideaal: De internationale van de voor het socialisme strijdende arbeidersklasse.

Stort Uw bijdragen op de deposito-rekening bij de Twentse Bank te Amsterdam ten name van Stan Poppe, omschrijving: Rustplaats tien gefusileerde socialisten, of op postrekening van voornoemde Bank No. 6269 onder de omschrijving: deposito- rekening Stan Poppe. Rustplaats tien gefusileerde socialisten.

Het Werk-comité:

A. Dolleman, Den Haag.
B. Nansink, Amsterdam.
Stan Poppe, Amsterdam.
J. P. Tapperwijn, Amsterdam.
C. Vries, Rotterdam.

Bericht van toetreding tot het Algemeen Comité hebben bereids de navolgende personen ingezonden: A. Bantema v. d. Veen, Leeuwarden, A. v. d. Berg, Rotterdam. B. Coster, Hilversum. G. J. Heersink, Zwolle. Alb. de Jong, Haarlem. Leo ter Laare, Am- sterdam. W. Vellings, Amsterdam. P. Zwierink, Arnhem. D. Kleinsma, Amsterdam. Henr. Roland Holst—v. d. Schalk, Zundert (N.-B.). C. Hamet, Zaandam. P. v. d. Horst, Enschedé, J. Kort, Haar- lem. Prof. G. Mannoury, Amsterdam. D. Langkem- per, St. Pancras. A. Romijn, Deventer.

INTERNATIONALE HULP

Een dezer dagen vernamen wij, via de radio, dat in een plaats hier te lande de burgervader tijdens de oorlogshandelingen zijn hoge hoed was kwijt ge- raakt. Dat is natuurlijk een onhoudbare toestand. Want stel je voor, dat bij een officiële herrijzenis- of een Holland-gaat-weer-aan-de-slag-plaatsheid de burgervader verschijnt met een gewone pet op het hoofd; u voelt wel, dat gaat niet. Gelukkig dacht de burgerij van een naburige stad er net zo over, en stuurde Zijne Ed. Ach... 33 hoge hoofddeksels aan zijn adres. Maar nu is het treurige verschijnsel voor, dat het Ed... hoofd niet paste in de door die burgerij zo trouw geofferde hoeden. Ten einde raad riep men de be- middeling van de buitenlandsen pers in. Dit middel hielp, want prompt kwamen er uit Amerika enige fraaie modellen. We hopen nu maar, dat die passen, dan is het leed geleden. Men heeft bondgenoten of men heeft ze niet.

Tussen Regge en Dinkel...

Men weet het, onder de D.U.W.-arbeiders, waar men ook komt, heerst grote ontevredenheid. Heus niet alleen en heus niet altijd over het loon, zeer dikwijls ook over de sociale behandeling, die ook heel wat te wensen over laat. Zo b.v. in Enschedé en omgeving het vervoer van en naar het werk. Dit geschiedde en geschiedt momenteel nog met open auto's. Op elkaar gepakt als haringen in een ton, slecht gekleed en blauw van de kou, blootgesteld aan alle slechte weersomstandigheden, zo werden zij van en naar het werk vervoerd. Op hun werk waren ze praktisch heel de dag niet warm te krijgen en kwamen ze 's avonds thuis, dan vonden ze een koude kachel, want er is geen brandstof. Niettemin hielden deze „arbeidsschuwen" het werken vol tot het hen Vrijdagmorgen 5 October j.l. al te bar werd en zij weigerden naar het werk te gaan, zolang hun geen beter vervoer werd toegezegd. Een deputatie van 5 der arbeiders ging naar den directeur van het Arbeidsbureau en een vertegenwoordiger van de D.U.W. Deze heren toonden zich in het geheel niet verbaasd over de weigering nog langer met de wagens mede te gaan. Zij verklaarden daarentegen juist, dat zij een conflict al lang hadden zien aankomen, en, voegde de vertegenwoordiger van de D.U.W., de heer Van Slidrecht, er aan toe: „Als ik op een dergelijk vervoersmiddel was aangewezen, weigerde ik ook." Overeenstemming werd bereikt door de toezegging, dat binnen de kortst mogelijke tijd voor beter vervoer zou worden gezorgd en dat de loonschade, wanneer de arbeiders om 1 uur 's middags nog aan het werk gingen, door de D.U.W. zou worden betaald. Natuurlijk werd met den vertegenwoordiger van de D.U.W. vastgelegd, dat het hier geen kwestie van werkweigering was, doch wel een weigering om van het meer dan onvoldoende vervoer gebruik te maken. „De Waarheid" schreef naar aanleiding van dit geschil over een uitgebroken staking onder de D.U.W.-arbeiders en prompt werd Zaterdagmorgens aan de D.U.W.-arbeiders medegedeeld, dat, daar „De Waarheid" over een staking had geschreven, de arbeiders niet de gehele dag vervoer kregen, doch slechts vanaf elf uur. De arbeiders hebben hiertegen heftig geprotesteerd en het laatste woord zal in deze nog wel niet gesproken zijn.

De stakingswolk in de Twentse textielindustrie verdicht zich ook meer en meer. Het gaat als het ware aan de lopende band. Maandag 8 October hebben de arbeiders uit de wolfeverij van de N.V. van Heek & Co. uit Enschedé het werk neergelegd. Men eist gelijkstelling met de Tilburgse Ionen, welke tussen

„You can't take it with you".

(„Je kunt het toch niet meenemen")

In tegenstelling met de Bataviërs, die dachten, als zij naar het Walhalla gingen, dat zij hun jagersinstrumenten mee mochten nemen, is er in de moderne maatschappij ons de algemene mening bijgebracht, dat de mens poedelnaakt — berooid van alle aardse goederen — in het hiernamaals arriveert. Omdat een ieder dit blijkbaar nog niet begrijpt, heeft men in Amerika over dit onderwerp een film gemaakt.

Als de begrafenisondernemer komt, om je op te laden — en je hebt je hele leven jacht op dollars gemaakt — „kunj je het toch niet meenemen". Het is een waarheid als een koe, maar aangezien de filmproducenten in hun jacht op dollars weigeren Nederlandse nieuwe films te verkopen, omdat er niet genoeg te halen is, twijfelen we eraan, of deze Amerikaanse productie wel overtuigend kan zijn. Er zullen heel wat winstjagers naar de eeuwige jachtvelden moeten verhuizen, voor men overtuigd zal zijn, dat je het toch niet mee kan nemen. Niettemin is het een kostelijke film.

Een Amerikaanse munitie-koning en een levenskunstenaar, die alleen maar doet wat hij prettig vindt, ontmoeten elkaar door de respectievelijke zoon en kleindochter. Lionel Barrymore, als de bohemien op leeftijd, speelt zijn rol subliem. De millionaire moet voor één of andere handelsmanipulatie het huis van opa met zijn kleindochter hebben. De zoon van den millionaire is niet gebrand op het huis, maar wel op de kleindochter. En de vrouw van den millionaire moet niets hebben van bohémienfamilie's, die minder kunnen verteren dan haar man verdient. Terwijl de bohémienfamilie onder leiding van opa, niet bewust van de onweersbui, die zich boven hun hoofden samenpakt, van de ene dag in de andere leeft, zich verheugend over het plezier, dat het leven hun biedt. Men schijnt, danst, zingt en doet alleen maar dát, waar men zin en lust toe voelt, tot het onweer losbarst. En ik raad een ieder aan, naar dat onweer te gaan kijken.

Opa wint het van den millionaire en alleen al daarvan kan men zien, dat het een Amerikaanse film is. Want in het werkelijke leven winnen millionairs altijd... misschien, heel misschien als de beschermende wetten tot het doen emigreren naar de eeuwige jachtvelden wat ruimer genomen worden, kan dat veranderen.

f 33.— en f 40.— bedragen en hier hoogstens f 32.65. Dinsdag daarop gingen de arbeiders van de N.V. L. van Heek & Zn. in 24-urige proteststaking, nadat door een commissie uit de arbeiders vergeefs gepoogd was om een onderhoud met de directie te verkrijgen. Door de E.V.C. is wederom een schrijven aan de Fabrikantenvereniging verzonden, waarin b.a. op het verzoek, om aan te tonen of de E.V.C. wel voldoende representatief is, aangeboden wordt de aantallen leden in de verschillende fabrieken op te geven, mits de momenteel „zonder twijfel representatieve organisaties" zulks ook doen en de uitslag daarvan door een onpartijdige commissie wordt gecontroleerd.

De S.D.A.P. heeft hier een propagandavergadering belegd, op welke vergadering Koos Vorrink als spreker optrad. Koos Vorrink heeft daar enkele uitdrukkingen gebezigd, die te merkwaardig zijn om niet vermeld te worden. Hij zeide dan o.a.: „Met schaamte en verbittering denken wij aan hen, die in onze rijen met den vijand gingen; aan „Het Volk", dat zich met huid en haar aan de Nazi's verkwaamde; aan de misleidende drogredenen van de V.A.R.A. Vol schaamte en verbittering denken wij aan het N.V.V., eens de trots van de arbeidersbeweging, dat zich liet buigen onder het juk van de N.S.B., dat het kon gebeuren, dat leiders van het N.V.V. samen met een N.S.B.-er op het podium stonden. Ik weet, dat ook hier de E.V.C. grote aanhang heeft. Maar hij, die twee dagen in de beweging meeloopt, weet, dat het N.V.V. deze eenheid ook altijd heeft gewild, maar dat niet de drang naar eenheid de arbeiders naar de E.V.C. heeft gebracht, maar het falen van het N.V.V. Ik ben er van overtuigd, dat dit komt, omdat er niet he mes is ingezet en niet die er uit verwijderd zijn, die er uit verwijderd moeten worden. Geen drie, vier of vijf vakcentrales is in het belang van de arbeiders, daarom moet er samenwerking tot stand komen tussen N.V.V. en E.V.C."

Zou nu de Spartacus-propaganda al zo ver doorgedrongen zijn, dat zelfs een Vorrink er mede is besmet en aan communistische zelfcritiek gaat doen of zijn deze uitspraken een uitvloeisel van het bekende gezegde, dat je meer vliegen met stroop vangt dan met azijn? Want, nietwaar, het N.V.V. heeft de goede leiders en de E.V.C. heeft de arbeiders en nu zullen de arbeiders zo langzamerhand rijp moeten worden gemaakt voor een samengaan van N.V.V. en E.V.C. Vandaar deze zelfcritiek-redevoering, dat lokt tot applaus.

Maar zolang het zover niet is, komt ons deze voorlichting enigszins onwaarschijnlijk voor. Niettegenstaande dat, behoort deze film tot het genre z.g. „goede films".

Maar als je naar deze film gaat kijken, laat dan je critiek niet thuis. Kijk, hoe het filmverhaal alleen de oppervlakte van het gegeven beoort. Zich niet brandt aan het maatschappelijk vergif, dat achter het beroep van munitiemagenaar schuilt. En alleen een smakelijk verhaal is, met een levenswijze daar, en een tikeltje scherpe critiek hier. Vooral de koe niet bij de horens vatten, omdat dan de dollars niet meer voelen. Hoe ze er wel over willen films, maar niet begrijpen, dat je het toch niet mee kunt nemen.

WAT ONS OPVIEL

LONEN, STAKINGEN EN CONCENTRATIE-KAMPEN.

Wij knippen uit het weekblad „Indonesia". „Vóór oorlog betaalde de Kon. Pakketmaatschappij aan Indonesische matrozen een gage van f 12.— per maand. In die tijd bestond de voeding uit rijst met gedroogde vis, die eens in de week werd afgewisseld door een Japans sardientje. Eerst na herhaalde stakingen werden in oorlogstijd deze lonen verhoogd tot f 24.— per maand, plus f 10.— oorlogstoelage."

„Toen het voedsel nog steeds hetzelfde bleef, begon men weer opnieuw. Eerst een protest bij de directie, waarop men geen gehoor kreeg, waarna men tot staking overging". „Dan werden de eisen ingewilligd. Dat was niet van toepassing op de schepen, die niet in staking gingen. Hierdoor werden de stakingen als het ware geprovoceerd." „Staken in oorlogstijd is strafbaar. „De stakers verdwenen dan ook voor korter of langere tijd in een der concentratiekampen, die in de grote havensteden Sydney, Melbourne of Bombay (India) aanwezig waren". „De schepelingen werden vaak voor het minste of geringste wat op een schip gebeurde, in een concentratiekamp gebracht". „De directies lieten de stakende Indonesiërs vervangen door Laskaren, die voor nog lager loon hetzelfde werk verrichtten. Deze maatregel scheen zo goed te bevalen, dat de directies enige duizenden Laskaren in Australië in reserve hielden, omdat zij eventueel als onderkruipers konden gebruikt worden."

DE ONTWIKKELING IN CHINA.

Voor de industriële ontwikkeling zal een systeem van 5-eren plannen worden toegepast. Er worden 18.000 K.M. spoorlijn aangelegd. Het hele plan vereist een half miljoen technici.

VERGADERINGEN.

Haarlem. V.S.V. Dinsdag 23 October in gebouw „Nijverheid", Jansstraat. Aanvang half acht. Onderwerp: De plaats van de vrouw en de jeugd in de maatschappij.

Amsterdam. V.S.V. Afd. Centrum. Maandag 22 October in gebouw „De Arend", Breeuwerstraat. Aanvang half acht. Onderwerp: Indonesië.

Amsterdam-Oost. V.S.V. op Donderdag 25 October in café Welzenbach, Blankenstraat 59. Aanvang half acht. Onderwerp: De internationale situatie.

Arnhem. V.S.V. op Vrijdag 26 October in het Geheelonthouders Koffiehuis, Doelenstraat. Aanvang 8 uur. Onderwerp: Waarom „Spartacus"?

FEDERATIE

Wij zullen in het volgende nummer een beknopt verslag van het 28e congres geven, maar willen deze maal slechts met enkele opmerkingen volstaan.

Als je de congreszaal binnenkomt, word je al direct getroffen door de sympathieke sfeer, die elk Esperanto-congres, binnen- of buitenlandse, nationaal of internationaal, typeert.

De voorstellen tot structuurverandering deden de monden in beweging komen. Het is dan ook zaak erop te letten, dat met de structuur ook niet de geest, de richting, die goed is, wordt veranderd. Het bleek, dat de Buskes-geest zich van enkele afdelingen had meester gemaakt, er gingen althans stemmen op, om het arbeiderselement uit de Federatie te schrappen, doch in een kameradschappelijke discussie namen enige afdelingen hun voorstellen terug.

Uitdrukkingen als: „Degene, die Esperanto wil leren maar niet onze leerboeken wil gebruiken, omdat daar in staat, dat 1 Mei de strijd van de arbeiders is, die kope een duur neutraal boek, maar wij hebben zulke mensen in onze beweging niet nodig" waren weer betere klanken. Faulhaber zei, dat hij zich niet schaamde een arbeider te zijn. Zo is het, wij behoeven ons daarvoor niet te schamen. Laat ons er trots op zijn, tot de arbeidersklasse te behoren, te werken als een klassebewust arbeider, die zijn maatschappij wil opbouwen en daarbij breken met alle kleinburgerlijke gedoe. Die de parastaten van de arbeid verjaagt en die regelrecht aanstuurt op een wereld, waarin iedereen arbeider is, waarin niemand zal leven ten koste van een ander. Maar, als men dat wil bereiken, zal men de strijd moeten aanbinden met het wereldkapitaal en die strijd zal niet als natie, maar als klasse gevoerd moeten worden, en die klasse zal als één geheel moeten optreden. De klassegenoten moeten elkaar rechtstreeks kunnen verstaan en dat dat mogelijk is, heeft men met het Esperanto bewezen.

Esperanto is het middel bij uitnemendheid voor de internationale contact, en dat hebben wij in de klassenstrijd nodig. Daarom, arbeiders, neemt de studie nu nog ter hand, leg je er ernstig op toe om je de communicatiemiddel eigen te maken. Dan kan aanstonds je kamerad van over zee en van over de denkbeeldige grens jou zeggen, hoe hij denkt, hoe hij strijdt en jullie zullen je met elkaar nauw verbonden voelen. En als straks ons maandblad „Klasstalo" er weer is, zal je daarin je strijdmakkers vinden van de Noordpool tot de Zuidpool, van het Verre Oosten tot het Verre Westen, en je zal ze in jullie gemeenschappelijke taal over jullie noden en je idealen, over jullie gemeenschappelijk doel en over allerlei andere dingen, waarin jullie gemeenschappelijk belangstellen, kunnen vertellen. Je zal voelen, dat je niet alleen staat, maar dat er duizenden en nog eens duizenden lotgenoten zijn, die er naar hunkeren, om een onverbrekbare band te leggen tussen, en zich innig verbonden te gevoelen met de proleten der gehele wereld.

Kinderen in Duitsland

Uit een rapport, gepubliceerd in de „Daily Herald". „Geen kind, dat in 1945 in Duitsland is geboren, zal de komende winter overleven. Slechts de helft van de kinderen beneden de leeftijd van 3 jaar zal het leven blijven."

27 October 1943

Prijs 15 cent

3e Jaargang - No. 43

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS"

Redacteur:
TJEERD WOODSTRA
Adm.: Uitgeverij „De Vlam" - Amsterdam

Proletariërs aller landen, verenigt UI

Adres red. en adm. Utrechtsestraat 44
Postbus 303817 ten name van:
Mevrouw J. C. J. Meent Reapje bodem te
Amsterdam

Ontmoeting in Parijs.

Kupers zegt, in een hoofdartikel in „Het Vrije Volk" (12 October), dat op het Wereldcongres der Vakbonden in Parijs, hij en de delegatie van de E.V.C. op een behoorlijke wijze hebben samengewerkt en dat zij samen besprekingen hebben gevoerd, die kunnen leiden tot een eenheid tussen N.V.V. en E.V.C. Van de landelijke leiding van de E.V.C. is hierop geen tegenspraak gevolgd, integendeel komt men ook van die kant met ongeveer hetzelfde bericht. Is de eenheid op mars en gaat ze langs die weg?

De wereld zou er binnenkort goed uitzien, als alles waar was, wat ons als waarheid wordt opgediend. De arbeiders zelf zouden zich eigenlijk nergens druk over hoeven te maken. Ministers en diplomaten, vertegenwoordigers zus en vertegenwoordigers zo vliegen en rijden heen en weer, houden conferenties en besprekingen en congressen, en als de arbeiders nu maar zo goed willen zijn om lang genoeg dat gedoe aan te gapen, dan komt alles terecht: De vrede en de voedselvoorziening, democratie en rechtvaardigheid; en niet te vergeten: het Socialisme! En daar is nu de laatste weken nog wat bijgekomen: De eenheid der arbeiders!

Wij zijn op allerlei gebied zeer ongelovig, we geloven b.v. niet in het toeval en in het onderhavige geval niet in een toevallige ontmoeting van N.V.V.- en E.V.C.-leiding in Parijs. Een „behoorlijke wijze van samenwerking" en „eenheids-besprekingen" komen niet uit de lucht vallen; daar gaan samenkomsten en besprekingen aan vooraf.

Wat moeten we nu denken? Terwijl de arbeiders, nu hier, dan daar, in felle strijd zijn gewikkeld tegen het ondernemerd, ook en vooral de laatste maanden, worden ze bij elke gelegenheid en zonder een enkele uitzondering, door de Kupersen in de rug aangevallen. Direct, met de smerigste middelen. We hebben van die kant als laatste bijdrage op dat gebied het pamflet „De les van Rotterdam", het brutaalste stukje leugen en klasseverraad dat ons hier nog ooit onder de ogen kwam. En nu komen de volgende vragen op, bij ons en bij elken arbeider, die weet, waarom het hier gaat: Is er, terwijl de arbeiders van de E.V.C. zich tegen deze Kuiperse vuilheid moesten verweren, door de voorlopige leiding der E.V.C. met die heren over eenheid met hen onderhandeld?

Hebben de Kupersen zich bekeerd? We hebben het niet bemerkt, maar willen op dat punt graag ingelicht worden.

Heeft de E.V.C.-leiding de „Les van Rotterdam" van Kupers geleerd en zijn eenheids-liefde willen beantwoorden?

Of zijn ze van weerskanten bezig elkaar in de armen te vallen, met elk het stille plannetje, een poosje na de fusie de andere ven-

noot eruit te trappen en de zaak als enig firmant voort te zetten? En elk van den ander wetend, dat hij dat plannetje heeft?

Of was een vennootschap met de Kupersen al vanaf het begin, wat de voorlopige leiding der E.V.C. onder „eenheid" verstond, en was „van onderen op" en „de arbeiders zelf baas in de organisatie", maar tralala?

We willen dat nog niet geloven, en voor wat Blokszij en zijn collega's betreft, van de voor hen gunstigste veronderstelling uitgaan, n.l. dat ze een eenheids-slimnigheid in grote stijl van plan zijn. (Als er soms angstige mensen mochten zijn, die vrezen, dat wij hier op deze manier dat spelletje verraden, dan kunnen we hen wel gerust stellen: Zulke stomme kevers zijn de Kupersen niet, dat ze daar niet allang aan gedacht hebben).

De arbeiders van de E.V.C. willen natuurlijk de eenheid met de arbeiders van het N.V.V. en de andere vakbonden. Maar niet door bij hen in de tent onder de koepel te kruipen, waar de spelregel wet is, dat de Kupersen en hun soort baas zijn en dat de spelregels van het kapitaal de grondwet van de organisatie uitmaken. Dan hadden ze zich wel direct, in de eerste dagen na de oorlog, bij Kupers kunnen aanmelden en hadden zich dan heel wat moeite en drukte bespaard. Neen, de arbeiders van de E.V.C. willen de eenheid met hun kameraden van het N.V.V. zelf, in het bedrijf, om samen sterk genoeg te zijn voor de strijd tegen het kapitaal, om de spelregel van dat kapitaal — volgens welke de arbeiders genoeg hebben te nemen met wat hun van bovenaf wordt gegeven en onthouden — te doorbreken.

De koepel, „eenheid", waarmee Kupers en andere voormalige „erkende" hoogheden de arbeiders in Nederland de laatste tijd trachten te bezwenden, heeft op de arbeiders van de E.V.C. niet de minste uitwerking gehad. Integendeel, het was voor die arbeiders een welkome gelegenheid om aan hun kameraden in het bedrijf, die lid waren van het N.V.V. en die zo plotseling die koepel boven hun hoofd gewaar geworden zijn, eens het een en ander te vertellen over het verschil tussen werkelijke arbeiderseenheid en die koepel.

De Kupersen kunnen koepels maken zo hard als ze willen, als er strijd komt — en er komt strijd, er is geen ontkomen aan — dan houdt Kupers zijn leden niet. Dan zijn die N.V.V.-arbeiders genoodzaakt een strijd-eenheid met de E.V.C.-arbeiders te maken en dan willen zij dat ook. In de bedrijven! Geen wonder dat Kupers ook in „eenheid" doet, dat wil zeggen in zijn soort eenheid!

Laten we ons even een paar dingen herinneren.

Die afgevaardigden in Parijs, wat vertegenwoordigen zij? De strijd van de arbeiders tegen het wereldkapitaal? Integendeel, zij hebben het ronduit gesproken, ze willen internationaal met het kapitaal samenwer-

ken, ze vragen een bescheiden plaatsje aan de tafel der grootuitbueters. En zij handelen precies zoals de Kupersen hier: Meneer Citrine verbiedt de dokarbeiders in de Engelse havens het staken, evenals de mijnwerkers, evenals de fabrieksarbeiders, evenals de bouwvakarbeiders. Meneer Citrine valt ze bij hun stakingen in de rug aan, precies als Kupers hier.

Het N.V.V., wat vertegenwoordigt dat? De strijd der arbeiders tegen het Nederlandse kapitaal? Zelfs de leden van het N.V.V. geloven dat zelf niet. Het N.V.V. vertegenwoordigt het niet-strijden, het regelen der uitbuiting, opdat er geen strubbelingen komen, die tot strijd aanleiding geven. En zo de strijd toch komt, dan vertegenwoordigt het N.V.V. de aanval in de rug, het kapot maken van de strijd, het colporteren van de leugen tegen de arbeiders. Hoogstens, als al haar andere pogingen geen succes gehad hebben voor het kapitaal, vertegenwoordigt zij de taktiek van het overnemen van de leiding van de strijd, om die zo gauw mogelijk de nek om te draaien.

Het vertegenwoordigt de volslagen onmacht van de arbeiders óók in de organisatie, wat nodig is om de kapitalistische spelregel, dat de top beslist over en vóór de leden, te kunnen doorvoeren. Het vertegenwoordigt het beginsel, dat de beslissing door de ondernemers en de Kupersen en hun soort in de conferenties genomen wordt, en niet en nooit door het personeel in het bedrijf.

Dat alles is in volkomen tegenspraak met wat de E.V.C.-arbeiders willen; het vloekt met alles wat zij zich als strijd-organisatie voorstellen. Zij willen de strijd, tegen de onderwerping, tegen de uitbuiting, tegen het werkvee-zijn. En zij keren zich niet alleen direct tegen het kapitaal, maar schoppen met hun strijd ook de stoel omver, die de ondernemers voor de Kupersen hebben bijgeschoven. Het zelf-beslissen van de arbeiders in de bedrijven, het zelf-strijden, het zelf baas-zijn in hun organisaties, is het afgrijpslijkste wat de Kupersen kennen. Want het is de dood voor hun macht.

Maar hoe ter wereld kan Kupers dan op het idee komen, om een paar honderdduizend van zulke arbeiders in „zijn" organisatie te halen of „zijn" arbeiders bloot te stellen aan een fusie met zulke elementen?

Voor het woord eenheid is Kupers niet bang. Zomin als Woudenberg van het N.A.F. er bang voor was. Organisatie ingericht naar de bedrijven? Kupers vindt het best, hij zal het zelf wel doorvoeren; een kleine verandering in de administratie. Daar hebben we het geheim van Kupers' vertrouwen, dat hij dit spelletje tegen de E.V.C.-arbeiders zal winnen. Want als het doorgaat, zoals hij vurig hoopt, dan wordt dat spelletje gespeeld op een bord, waarop hij niet verliezen kan: Het apparaten-bord! Hij schuift elke dag, de arbeiders alleen op de spaarzame ledenvergaderingen. Hij schuift de gezeggelijke leden in de baantjes, de ongezeggelijke misschien ook, als ze zich beteren willen; zo niet, dan schuift hij ze eruit. Hij kent dat, het is zijn vak. Hij hanteert de reglementen, de statuten, de contracten, hij schrijft de vergaderingen uit of niet uit, hij